

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sír. Baron L. Pop (volt Brassai
ucca) 10. szám. Telefonszám: 9-77
ELŐFIZETESI ARAK:
Félévre 600 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETESI ARAK
Egy évre 10 dollár
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Az Új Kelet az egyetemes, erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Cikkjeink utánnor forrás megjelölés nélkül nem közölhetők

Dicsőítő 2 II 8 Budapest

Kéziratokat nem küldünk vissza megőrzésükre nem vállalkozunk

Sztrájk után

Soha még olyan vérző szívvel munkások nem tették a szerszámukat, mint az Új Kelet alkalmazottai.

Soha még sztrájk úgy nem fájt a sztrájkolóknak, mint a mi négy napos munkabeszüntetésünk.

Hiszen ez a kényszerű pihenés, — ha rövid időre is — erőszakosan szakította meg azt a fonalat, amelyet tizenegy esztendőes becsületes munka szőtt az Új Kelet és az erdélyi zsidóság között.

Ha jól meggondoljuk a dolgot, mi magunk vagyunk az okai annak, hogy erre került a sor.

Hiszen nem volt olyan zsidó, vagy emberi fájdalom, sérelem, vagy követelés, amelynek hangot nem adott volna az Új Kelet. Csak egyetlen ügyben mulasztotta el következetesen igénybe venni a hasábjait.

A saját maga dolgában. Az Új Kelet cikkei mindenről informáltak az olvasót, csak arról nem, hogy milyen súlyos körülmények között végezték a lap munkásai nehéz és áldozatokkal teli hivatásukat.

Erről az újdonságról nem az újságból értesült az olvasó, hanem éppen abból, hogy az újság nem jelent meg.

Ez az újságíró sors ironiája. Még akkor is ország-világra kiált valamit, ha leteszi a tollat és nem ír semmit.

Az pedig, hogy négy napos fájdalmas szünet után ma minden olvasónak megint a kezébe kerül az Új Kelet, újra önmaga helyett beszél.

Jelenti, hogy itt vagyunk az örökösen. Vigyázzunk az erdélyi zsidóság elkallódó erkölcsi és anyagi értékeire és hogy az erdélyi zsidóságnak is vigyázni kell arra, nehogy egyik legfontosabb védőbástyája veszendőbe menjen.

Ki tömje be a lyukakat?

Hogy félreértésről szó se lehessen: nem az a fájt nekünk, hogy adót kell fizetni. Még az áldozati adót sem vesszük zokon.

Az ország pénzügyei olyan kátyuba kerültek, hogy hat pénzügyminiszter is hiába teszi össze az eszét, csak egy kiút van: az áldozat.

Had jöjjön hát akkor az áldozat. Az igazság ugyan az volna, hogy azok hozzák meg az áldozatot, akik az országot bajba taszították. Elsősorban a tolvajok. Ha csak a tizedrészt lehetne visszacserezni annak, amit tiz esztendő óta minden rendű és rangú kijárók, panamisták és haszonörü korifeusok elraboltak az országtól, Románia volna a leggazdagabb állam az egész világon. És a költségvetés egyszerűen egyensúlyba jönne, hogy legalább egy évig egy bani adót sem kellene fizetni senkinek.

Mint hogy azonban a bünös uton szerzett vagyonok revízióját senki sem veszi komolyan és az egész mese csak arra jó, hogy a volt és leendő kormányok egymást rémitgessék, ebből a revíziós tervből csak akkor lesz valami, ha majd a szóbanforgó panamisták a könnyen szerzett pénz utolsó krajcárját is elköltötték már.

Az államkassza azonban nem várhat erre a csodára, az állárvitaloknak még ma kell pénz.

Illetőleg már tegnap kellett volna. Ezért követel a pénzügyminiszter jobb híján áldozati adót.

Persze — ősi szokás szerint — nem attól követeli az áldozatot, akinek van

Végetért a sztrájk az Új Keletnél

Négynapos kényszerű hallgatás után ismét megjelenik az Új Kelet és újra szólhat Erdély zsidóságához.

A közvélemény úgy tudja, hogy sztrájk volt az Új Keletnél. Formailag talán igaz ez az állítás: az Új Kelet munkatársai és tisztviselői tényleg beszüntették a munkát a fizetések folyósítása körül felmerült ismételt nehézségek miatt. De lényegében milyen más volt ez a mozgalom, mint amit a sztrájk közkeletű fogalma alatt értenek.

Sikoltás volt ez a sztrájk az Új Kelet olvasói, előfizetői, az erdélyi zsidóság felé.

Kétségbeesett figyelmeztetés: vigyázzatok erdélyi zsidók arra a kincsre, amit az Új Kelet jelent számotokra. Ez a kincs veszendőbe megy, elkallódik, ha nem álltok mellé szilárd elhatározással és áldozatkészséggel, ha nem siettek segítségére, hogy a szörnyű gazdasági válság é napjait megrázkódtatások nélkül élje át.

Tudjuk nagyon jól, hogy a válság elsősorban a zsidóságot sújtja, tudjuk, hogy minden egyes zsidó a leggazdagabbtól a legszegényebbig egyaránt és sokszorosan érzi ennek a válságnak fojtogató karjait, mégis, sőt talán éppen ezért kell ügyelnie a zsidóságnak, hogy egyetlen fegyvere, mely a létért folytatott harcában rendelkezésére áll: az Új Kelet, épségben megmaradjon.

Ha az Új Kelet nem szól, némaságra van kárhoztatva az erdélyi zsidóság. Sok-sok zsidó ember érezte ezt fájdalmasan az elmúlt napokban. Az Új Kelet az erdélyi zsidóság szája, amelyen keresztül hangot nyerne a fájdalom, panasza, jogos követelése. Ha ez a száj elnémul, ki fogja feltárni a világ előtt égő sebeinket, ki fog hangos szóval, félelmet nem ismerve tiltakozni a napnap után bennünket érő sérelmek ellen, ki fog igazságot követelni a napnaphagyott, társtalan erdélyi zsidóságnak?

Erre a veszedelemre figyelmeztette az Új Keletnél történt munkabeszüntetés Erdély zsidóságát. Ez volt a sztrájk igazi értelme.

Amit az Új Kelet kér a zsidóságtól, az a mai súlyos viszonyok között is szerény kívánság.

Fizessen elő minden jó, kötelesség tudó zsidó az Új Keletre! Figyelmeztessen egyik zsidó a másikat, hogy az Új Keletre előfizetni önmaga és a zsidó egyetemesség iránti kötelesség, amelynek teljesítése fejében bőséges ellenszolgáltatást kap: egy jól szerkesztett, jól informált, bátor, becsületes újságot, amely tanít, szórakoztat, vigasztal és utat mutat egy jobb jövő felé.

Hisszük, hogy az Új Kelet olvasótáborára, az erdélyi zsidóság meghalotta a sikoltást, amely a mi némaságunkból feléje szállt. Hisszük, hogy nem hagy magunkra a küzdelem óráiban és lehetővé teszi, hogy továbbra is ott álljunk a vártán, ahol immár tizenegyedik éve harcolunk az erdélyi zsidóság becsületéért, emberi jogaiért és szép holnapjéért.

Ebben a hitben vesszük fel újra a munkát és indulunk neki az új küzdelemnek.

Az ÚJ KELET szerkesztősége és kiadóhivatala

miből adnia, hanem attól, akinek semmi sincsen.

A magántisztviselőktől.

Nem kívánjuk a pénzügyminiszter urnak, hogy öreg napjaira magántisztviselő legyen. Viszont sejtelmünk sincs róla, miért kívánja a pénzügyminiszter, hogy a magántisztviselők éhen haljanak.

Azt a luxust még sem engedheti meg magának egyetlen magántisztviselő sem, hogy kizárólag a költségvetési lyukak betömése érdekében dolgozzék reggeltől estig.

Akkor már sokkal jobb, ha munkanélküliségben hal éhen.

És hagyja, hogy az államkassza lyukait valami zseniálisabb ötlettel tömje be a pénzügyminiszter ur.

Egy király a törvényen kívül

Alfonz spanyol exkirály valószínűleg indignálódva fogja olvasni előkelő cseh-szlovákiai kastélyában azt a hírt, hogy a spanyol nemzetgyűlés — in contumaciam — minden emberi és polgári jogától fosztotta, sőt törvényen kívül helyezte. Ez az ítélet reá nézve nem jelent súlyosabb következményeket, mert valószínűleg, hogy belátható időn belül megkockáztatná azt, hogy spanyol földre lépjen.

Az ítélet, mely Alfonz törvényen kívül helyezi, annak a felfogásnak akar érvényt szerezni, hogy a királyoknak sem áll jogában a nép elidegeníthetetlen

jogait megtépní, sőt semmibe venni. Igaz, hogy a spanyol diktatura inaugurálásában nem egyedül a volt király a bünös. De kétségtelenül hozzájárult bünös és rosszkaratu tanácsadói gonosz politikai manővereinek szankcionálásához s ezzel a spanyol népre hosszú évek szenvedését és keserű némaságát kényszerítette.

A történelem igazolása szerint a királyokat kettőzött mértékben illeti meg a dicsőség azért a jóért, amit népük érdekében cselekedtek, de kettőzött felelősség terheli mindazért a rosszért, amit népük érdekei ellen elkövettek. Alfonz volt spanyol király nem volt hü sáfárja népe életosztóneinek és történelmi akaratának: ezért kell erkölcsileg elsősorban neki lakolnia azokért a cselekedetekért, amelyekért talán nem is ő a felelős elsősorban.

Lehet, hogy a történelem, helyesebben a késői történelmi kutatás tisztára fogja mosni Alfonz exkirály személyét, de aligha fogja felmenteni ama gyöngeség vádjá alól, hogy engedett rossz tanácsadói sugallatának s hogy helytelenül látott akkor és ott, ahol a királyoknak nem szabad helytelenül látniuk. Ha áll Talleyrand híres mondása, melyet egyszer Napoleonra alkalmazott, hogy t. i. a politikuss számára sokkal végzetesebb az, ha hibát, mintha bünt követ el, — úgy Alfonz exkirály most egy végzetes történelmi hibáért bünhődik, erkölcsileg és anyagilag egyaránt.

VILÁG TÜKRE

Korea és az új japán imperializmus

Most, hogy a mandzsuriai harcokra teljes borzalomban beállt a háborús állapot és a japán csapatok véres harcokban kergetik maguk előtt a kínai csapatokat: a japán nép és a japán imperializmus felé kettőzött figyelemmel fordul a világ figyelme.

Japán hódító törekvései a Keleten nem új keletűek. A japán császári hadsereg előbb a koreai félszigetet szálta meg s azután jutott át a japán tőke és a japán hatalom Mandzsuria, amelyet épügy be akarnak kebelezni, mint Koreát bekebelezték.

Ha egy japánnal beszélgetnek a keleti helyzetről, az feltétlenül azt a kijelentést teszi, hogy Japán közvetlen hatalmas Mandzsuria, mert Korea ma már csak földrajzi fogalom, amelynek neve csupán a térképeken fordul elő, a valóságban azonban nincs többé. A japánok a koreai félszigetet Csozen-nak nevezik s valóságban sértésnek tekintik, ha valaki Koreát emleget, Csozent épügy a japán birodalom szerves részének tekintik, mint a japán szigetország középső részét, Hon-dot, Soeul-nak, Korea hajdani fővárosának a nevét is megváltoztatták, ma már Keionak hívják és a japánok büszkének arra, hogy Keioból japán hálókocsiban lehet utazni Mukdenig, Mandzsuria fővárosáig.

Csozen nem Japán és nem koreai szó, hanem valódi kínai kifejezés és szó szerinti fordítása „a hajnal földje”. Ezt a nevet Korea már évszázadokkal ezelőtt viselte, még mielőtt a japánoknak eszükbe jutott volna, hogy hatalmukat a koreai félszigetre is kiterjessék.

A koreai nép egyike a történelem legrégibb nemzeteinek. Már a Krisztus előtti 2333-ik évben is emlegették, Ezerkétszáz évvel később Krisztus előtt 1100-ban jöttek először a kínaiak Koreába s akkor nevezték el ezt a területet Cso-Csen-nek s akkor terjedt el a buddhista és a konfuceoi kultúra. Korea volt az a hid, amelyen át a kultúra Japánba is átjutott.

Még mielőtt az első japán katonák koreai területre léptek volna, csozeni tudósok és művészek mentek át az akkor még vad és barbár Japánba, ahol a kínai vallást és művészetet terjesztették. Ezek a történelmi tények még ma is éreztetik a hatásukat a koreai és a japán nép életében. A koreaiak lenéznek a japán hódítókat, jövevényeknek tekintik, akiknek hiába van fegyver a kezükben és akiknek hiába van hatalmuk kulturális tekintetben, nem érnek fel a meghódított koreaiakig.

Japánnak az a törekvése, hogy Koreát meghódítsa, évszázadokra nyulik vissz. Már 1592-ben Taiko Hidejosi japán császár háromszáz ezer főből álló japán hadsereget küldött Koreába és amikor hat évvel később a császár haldoklott, az volt az utolsó parancsa, hogy csapatait az utolsó emberig hiviák vissza Koreából. A hódító háború teljesen kilátástalannak látszott, a hatalmas kínai sereg, amely a japán sereggel szembeállt, megsemmisítette Hidjosi császár csapatait. A következő évszázadban azonban Kína egyre gyöngült, miáltal Japán egyre erősebbé vált és Korea mindinkább függő helyzetbe került Japánnal szemben. Azon kívül az európaiaknak, akik hamar felismerték a koreai félsziget gazdasági és politikai jelentőségét a befolyása.

Korea fővárosba Soeul mindazonáltal 1884-ig az európaiak számára zárt város volt, ahova nem volt szabad betenniük a lábukat. A tilalmat csak negyvenhét évvel ezelőtt függesztették fel. Közben Koreában rettenetes zűrzavar és ázsiai méretek mérték is borzalmas korrupció lett urrá. 1895-ben Kína kénytelen volt lemondani a Korea feletti fenhatóságáról s ekkor már csak idő kérdése volt, hogy

Japán mikor veszi birtokába a félszigetet. Mégis tíz évig tartott a koreai arnyékszász ellenállása és csak 1905-ben kötött olyan szerződést Japánnal, hogy trónját és személyét japán fenhatósága alá rendeli. Ettől az időponttól kezdve Japán az ur Koreában.

A japánok nem joggal mondták azt, hogy ők a legjobb szándékkal mentek Koreába és az elmúlt két évtized alatt nagyon sok munkát és sok millió yent áldoztak arra, hogy Korea gazdasági és kulturális viszonyait megváltoztassák. Csosent japán tartománynak tekintik, azonban el kell ismerni, hogy a japánok kolonizációs politikát folytatnak. Vasutakat építettek, a kikötőket rendezték, rendezték az ország pénzügyi helyzetét is, az igazságszolgáltatást modernre tették, a mezőgazdaságot és az állattenyésztést megjavították és az általános jólétet emelték.

Az igazi koreai azonban megveti azt, aki behódol Japánnak. A japánok kénytelenek voltak arra a megállapításra jutni, amit előbb-utóbb minden kolonizáló államnak meg kell állapítania, hogy hiába fordít gondot és hiába költ el milliókat a benszülőttek jólétének emelésére, a gyűlölet, amelyet a meghódító érez a hódítóval szemben, egyre emelkedik.

Eleinte a japánok az európai hatalmak példáját akarták követni Koreában, brutális erőszakkal léptek fel a koreaiakkal szemben. Az egységes japán királyságról szóló törvény ünnepélyesen deklarálja, hogy nincs többé koreai, csak japán van. A koreai nyelvet az iskolákból és az igazságszolgáltatásból száműzték. A koreai lapokat szigorú előzetes cenzura alá helyezték és azt kívánták tőlük, hogy japánérdekű cikkeket közöljenek. Valamennyi magasabb állást japánokkal töltöttek be, a főkörmányzó korlátlan hatalmat kapott, a rendőrség, katonaság, amelyet japánokkal tömtek meg, állandóan résen volt, hogy minden ellentállást csirájában fojtson el. A koreaiakat másodrendű állampolgárokként kezelték, a japán hivatalnokok negyven százalékkal több fizetést kaptak, mint ugyanabban az állásban a koreaiak és koreai benszülőttek közhivatalhoz, vagy posta-, vasut- és vámtisztviselői álláshoz csak akkor juthatott, ha az összes japánok igényét már előbb kielégítették.

A következőkben nem maradtak el. Megkezdődött a képzett és szabadabban gondolkodó emberek kivándorlása. Azokkal szemben, akik behódoltak a győzőknek és Tokióba mentek, hogy állást, vagy méltóságot kapjanak, tiszter annyian voltak, akik kivándoroltak és Kinából, Oroszországból, Amerikából folytattak küzdelmet Korea függetlenségéért. Rövid időn belül azok is, akik hajlamosak voltak a békére, vagy akiknek a temperamentuma álmosabb volt, belesodródtak az erős és szenvedélyes nacionalis nemzetitörökvések árájába és egyre általánosabbá vált a földalatti titkos munka.

Röviddel a világháború befejezése után, amikor a kis nemzetek jogának elve fényesóróként hatotta át a földkerekséget, Korea is megmozdult. A koreaiak harcmódon rendkívül hasonlatos ahhoz a passzív ellenálláshoz, amelyet Gandhi Indiában fejt ki. Egész Koreában fegyvertelen felkelés tört ki, amelyet azok hívtak életre, akik az ország függetlenségéért küzdöttek. A japán rendőrség brutális módon járt el a koreaiakkal szemben. Néhány hét alatt tizenegyezer korbácsütést róttak ki és hajtottak végre, több ezer embert fogságba vetettek.

A mozgalmat elnyomták, azonban ez mégis tovább terjedt és terjed ma is, noha a japánok bánásmódja a koreaiakkal szemben némileg megszűlődni.

Hogy milyen nagy a gyűlölet és a kölcsönös bizalmatlanság a japánok és a koreaiak között, azt bizonyítja az is, hogy 1923-ban a japán földrengés idején magából Tokióból több, mint háromezer koreait kiűzték, mert attól féltek, hogy felhasználják a pánikot és bosszút állnak szülőföldjük meghódításáért.

Közben Koreán kívül külföldön annyira megszervezték a koreai szabadságmovgalmat, hogy Amerikában egy ideiglenes koreai kormány működik, amely csak a pillanatra vár, hogy a japánokat kiűzze Koreából. Noha belátható időn belül nem számíthatnak arra, hogy tervüket sikerül megvalósítani, a mandzsuriai eseményeket talán senki nem nézi nagyobb érdeklődéssel, mint a koreaiak és várják a pillanatot, amikor hátra támadhatják a gyűlölt japánokat.

A BRÁZAI sóborszesz 3 tulajdonsága:

jobb, olcsóbb és ami a fő hatásosabb!!

A klerikális spanyol ellenforradalmárok templomokban raktározzák el a fegyvereket

Ellenforradalmi papok le akarták gyilkolni a republikánus politikusokat

Madrid, november 20. A monarchisták és ultramontánok által szervezett összeesküvés részesei ellen folytatott kutatás során az egyik madridi templomban fegyverraktárt találtak és négyszáz összeesküvő személynek a névjegyzékét.

A templom lelkésze bevallotta, hogy a templom sekrestyéjében sűrűn tartották összejöveteleket, amelyeken a köztársasági kormány ellen indítandó akciókról beszéltek és bevallotta azt is hogy tudomása szerint nagyon sok templom kriptájában vannak még fegyverek. A lelkész vallomása szerint az összeesküvés célja volt, hogy a hivatalos épületeket felgyújtják és

az ott talált republikánus politikusokat legyilkolják.

A vizsgálat megállapította, hogy azokat a papokat, akik köztársaságpártiak, a klerikálisok elzárták a külvilággal való érintkezéstől, nehogy újból találkozhassanak és megbeszéléseket folytathassanak párhívveikkel.

Az ellenforradalmi mozgalom a látogatás szerint egyre nagyobb erőre kap, amit bizonyít az, hogy a francia-spanyol határon feltartóztatták Albaida márkis a nála talált okmányok alapján megállapították, hogy ellenforradalmi mozgalmak szervezése érdekében igyekezett hazá Spanyolországba.

Az új főkörmányzó elindult Palesztinába

Lényegesen megkönnyítik a zsidó középosztály bevándorlását Palesztinába

Véget ért a palesztinai autó-sztrájk, amelyben zsidók és arabok egységesen vettek részt

London, november 20. Sir Arthur Grenfell Wauchope, Palesztina új főkörmányzója utnak indult Palesztinába, hogy hivatalát átvegye. Elutazása előtt a főkörmányzó audiencián jelent meg Macdonald miniszterelnök előtt, akivel hosszasan tanácskozott Palesztina aktuális kérdéseiről.

London, november 20. A Zsidó Távirati Iroda értesülése szerint az angol gyarmati hivatal a közeljövőben lényegesen könnyítést fog eszközölni a zsidó középosztálybeliek palesztinai bevándorlását illetően. Ismeretes, hogy eddig a középosztálybelieknek minimálisan 1000 fonttal kellett rendelkezniük, hogy Palesztinában letelepedhessenek. A gyarmati hivatal a közeli napokban rendeletet fog kibocsájtani, amelyben ezt

az összeget, amely súlyos nehézséget jelentett a zsidó középosztály bevándorlási és letelepedési mozgalmának, — ezerről 500 fontra fogja redukálni. Ez az enyhítés előreláthatólag nagy lendületet fog adni a zsidó középosztály tömeges bevándorlásának.

Jeruzsálem, november 20. A palesztinai autótulajdonosok és sofőrök immár egy hete tartó sztrájkja befejezést nyert, miután az ország összes kereskedelmi kamarái egyöntetűen elhatározták, hogy minden erejükkel támogatni fogják a sztrájkolók követeléseit a kormány előtt az autótaxák és a többi adók redukálására vonatkozólag. A palesztinai autóforgalom ezzel újra megindult az ország minden részében. A sztrájk-bizottság kommunikált tett közzé, amely-

ben leszögezi, hogy a sztrájk folyamán, elejétől végéig, az egységes zsidó-arab front töretlen maradt.

Ez a nyilatkozat, valamint az arab és a zsidó sztrájkolók egységes akciója világosan illusztrálja, hogy minden uszítás ellenére: gazdasági téren lényeges közeledés történt a két nép között. Ezek a jelenségek mindinkább megközelítik a zsidó-arab megegyezés lehetőségét.

A francia kamarában támadták a szovjetet az általános leszerelés követeléséért

Párizs, november 20. Tegnap az Elysée-palotában kormánytanács volt amelyen Laval ismertette a törvényhozás külpolitikai vitájában előterjesztendő expozé amerikai látogatásáról és a világpolitikai helyzetéről. Ezután Briand, Flandin és Laval beszámoltak a német birodalmi kormány megbíztaival a jóvátetelek ügyében folytatott megbeszélésekről.

Egyidejűleg a francia kamara ülésén Durand radikális képviselő nemzetközi gazdasági egyezmények kötését sürgette a világválság leküzdése érdekében. Planche szociáldemokrata azzal a követeléssel állt elő, hogy Franciaország lépjen fel kezdeményezőn a leszerelés terén. Hennessy képviselő a szovjetet támatta az általános leszerelés követeléséért, pedig emellett nem hajlandó támadást kizáró szerződést kötni szomszédaival. Brunet szociáldemokrata a német-francia mielőbbi megegyezést sürgette. Azt hangoztatta, hogy Franciaországnak nem szabad ölle tette kezekkel néznie Németország összeomlását. Ezután a szovjettel fennálló kapcsolatok megjavításának szükségességét hirdette.

Véget értek Grandi olasz külügyminiszter amerikai tárgyalásai

Washington, november 20. Az olasz-amerikai eszmecsere véget ért. Grandi olasz külügyminiszter a tárgyalások befejezésekor telefonbeszélgetést folytatott Mussolini olasz miniszterelnökkel, akivel közölte az amerikai államférfiakkal folytatott megbeszélések eredményeit. Az olasz miniszterelnök helyeslően tudomásul vette Grandi közléseit és az eszmecsere eredményét kielégítőnek nyilvánította.

Grandi Washingtonban tegnapi utolsó hivatalos tárgyalási napján Hoover elnökkel, Stimson külügyi államtitkárral és Borah szenátorral, a szenátus külügyi bizottságának elnökeivel tárgyalt a világmajd több Olaszország pénzügyi helyzetéről.

A tárgyalások után Grandi az amerikai rádió mikrofonja előtt világpolitikai és gazdasági problémákról előadást tartott a tolmácsolta az olasz nép üdvözlését az Egyesült Államok népének. Előadását az összes amerikai rádióállomások közvetítették hallgatóiknak. Az olasz külügyminiszter pénteken ez szombaton Filadelfiát, Baltimoret és Newyorkot tekint meg.

Grandi rádióbeszédében azt hangoztatta hogy Olaszország már régóta átérzi az Egyesült Államok közreműködésének szükségességét azíránt, hogy a bizalom a világon újra helyreálljon. Az olasz külügyminiszternek az a meggyőződése, hogy látogatása hozzájárult a helyes utra találáshoz.

Newyork, november 20. Grandi péntek délelőtt tíz órakor érkezett Washingtonból Newyorkba, ahol a pályaudvaron Walker főpolgármester fogadta.

Grandi felesége egyelőre még Washingtonban maradt. Az olasz külügyminiszter délután átutazik Filadelfiába.

Egyidejűleg Filadelfiában azon ház elen, amelyben az olasz konzul vendégül akarta látni Grandit, antifasiszták bombamerényletet követtek el. Emberéletben kár nem esett, de a ház berendezésében nagy anyagi károk estek. Az olasz főkonzul meg van győződve arról, hogy a bombát neki szánták s nem az olasz külügyminiszternek, mert mindenkinek tudomása volt arról, hogy Grandi még nem érkezett meg Filadelfiába.

OVAKODJATOK
 ▲ HIDEG, A NEDVESSÉG ÉS POR
 VESZÉDELMEITŐL
VEDJETEK
 TORKOTOKAT, MELLETEKET ÉS A
 TÜDŐKET A MEGHÜLÉS, TOROKFÁ-
 JÁS, ASTMA, BRONSITIS, INFLUENZA,
 ELLEN, A
VALDA PASTILLÁK
 ÁLTAL; ELTÁVOLITJA ÉS LÉGYÖZI A
 LÉGZŐ SZERVEK ELIENI BETEGES MERTÁHADÁSOKAT
 A DOBOZ FAC-SIMILJE
 KAPHATÓ MINDEN
 GYÓGYSZERTÁRBAN

Szőrmebundákat nutria **bőr kabátokat** felelősség **UNIO** kalmelestőgyár
 színe és mellett fest **Cluj, Reg. Ferdinand 133.**
 Belvárosi fióküzletek: Str. Barlitu 2. Str. Regina Maria 14. Calea Motilor 112.

Csal fog

Elemi er
adóztá

Péld

Bucuresti-
Uj Kelet tud
mámorának
Jorga és Arg
lakosságának
közterheken.
krajovai be
adók elvise
a különböző
a pártonkiv
közé fog tar
Eppen azért
böl (!) álló
sen a párta
dásának.

Ezt igérte
utazta be J
a jelszó har
nyának küld
ról. Tegnapi
parlament e
viselő meg
javaslatot.
terror eddig
igazságtalan
gával. Adók
tők és elke
tot, amely k
bele a legny
és legtehe
existenciája

Hog
adózt
kat?

Midőn e s
tudni, hogy
ban kereszt
niai parlam
nem látszik
mányaikot
fogja szava
tesen minde
győződve ar
talanságról.
lata képvise
által nyujto
kétségbeeset
juk ellen irá
és nem leh
harcban ma
gazdasági el
lat — ugy,
a képviselőh
közöképpen
„rendkívüli”
vinni:

3000 lejig
3001—4000
4001—5000
adó.
5001—10.0
kivüli adó.
10.000—15
kivüli adó.
15.000—20
kivüli adó.
20.000—30
kivüli adó.
30.000—50
kivüli adó.
50.000—70
kivüli adó.
70.000—10
kivüli adó.
100.000—1
kivüli adó.
150.000—2
kivüli adó.

Egy

Ez a tábla
fizetéseknel
növekszik a
adó, tizezer
nul megeny
és tizezer-h
is megemlé
emeléssel.
százalék a r
4001 lej ut
fizetni, 5001
lékos rendk
szerencsétle
felül termé
a 48, illető
valamint a

Csak a tizezer lejen felüli fizetéseket fogja sújtani a magánalkalmazottak áldozati adója?

Elemi erővel indult meg a harc a magántisztviselők és alkalmazottak képtelen megadóztatása ellen. Bukarestben csendőrséggel verették szét a tisztviselők tiltakozó demonstrációját. A liberálisok is a javaslat ellen foglalnak állást?

Példátlan szociális igazságtalanságnak minősítik a magántisztviselőkre kivetett horribilis új adókat

Bucuresti-Bukarest, november 20. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A hatalomrajutás mámorának első önfeléd pillanataiban Jorga és Argetoianu azt ígérték az ország lakosságának, hogy enyhíteni fognak a közterheken. Argetoianu emlékezetes krajovai beszédében elismerte, hogy az adók elviselhetetlen sullyal nehezdednek a különböző rétegek vállaira, éppen ezért a pártok közötti kormány első feladatai közé fog tartozni az adók leszállítása. Eppen azért kellett jönnie egy szakértőből (!) álló kormány, hogy végtetsen a pártkormányok fejtelten gazdálkodásának.

Ezt ígérte Argetoianu, ezzel a cikkel utazta be Jorga az egész országot és ez a jelszó harsogott le a szakértők kormányának különböző választási falragaszairól. Tegnap délután pedig Argetoianu a parlament elé terjesztette a magántisztviselők megadóztatásáról szóló törvényjavaslatot, amely még a romániai adóterror eddigi szörnyűségeit is felülmúlja igazságtalanságával és méltánytalanságával. Adóleszállítást ígérték a szakértők és elkészítettek egy törvényjavaslatot, amely kannibáli kegyetlenséggel vág bele a legnyomorultabb, a legszegényebb és legtehetősebb társadalmi réteg existenciájába.

Hogyan akarja Argetoianu megadóztatni a magánalkalmazottakat?

Midőn e sorokat írjuk, még nem lehet tudni, hogy a javaslat eredeti formájában keresztül megy-e, vagy sem. A romániai parlamentáris viszonyokat ismerve, nem látszik lehetetlennek, hogy a kormányalkotó többség még akkor is meg fogja szavazni a javaslatot, ha történetesen mindegyik képviselő meg is lesz győződve arról az égbekiáltó igazságtalanságról, amelyet Argetoianu javaslata képvisel. Az érdekeltek, a javaslat által nyújtott tisztviselők, mindenesetre kétségbeesetten tiltakoznak existenciájuk ellen irányított brutális támadás ellen és nem lehet kétséges, hogy ebben a harcban maguk mögött fogják találni a gazdasági élet többi tényezőit is. A javaslat — úgy, ahogyan Argetoianu tegnap a képviselőház elé betervezte, a következőképpen akarja a magántisztviselők „rendkívüli” megadóztatását keresztül-vinni:

3000 lejig nem jár rendkívüli adó.
3001—4000-ig százalékos rendkívüli adó.
4001—5000-ig 14 százalékos rendkívüli adó.
5001—10.000-ig 18 százalékos rendkívüli adó.
10.000—15.000-ig 20 százalékos rendkívüli adó.
15.000—20.000-ig 21 százalékos rendkívüli adó.
20.000—30.000-ig 22 százalékos rendkívüli adó.
30.000—50.000-ig 23 százalékos rendkívüli adó.
50.000—70.000-ig 25 százalékos rendkívüli adó.
70.000—100.000-ig 30 százalékos rendkívüli adó.
100.000—150.000-ig 35 százalékos rendkívüli adó.
150.000—200.000-ig 40 százalékos rendkívüli adó.

Egy antiszociális törvényjavaslat

Ez a táblázat önmagáért beszél. A kisfizetéseknél ugyszólván ezer lejenként növekszik a magántisztviselőkre kivetett adó, tizezer lejen felül azonban váratlanul megenyhül a pénzügyminiszter szíve és tizezer-huszezer lejes differenciánál is megemlékszik egy százalékos adó-emeléssel. Négyezer lejig „csak” tíz százalékos a rendkívüli adó, ezzel szemben 4001 lej után már 14 százalékot kell fizetni, 5001 lejes fizetés pedig 18 százalékos rendkívüli adó ódiumát vonja a szerencsétlen magántisztviselőre. Ezenfelül természetesen érvényben marad a 4,8, illetőleg 8 százalékos fizetési adó, valamint a globális adó. Az új javaslat

értelmében tehát összesen három adó nehezedik egy és ugyanazon kereseti forrásra, ami nem jelent egyebet, mint a tisztviselők és alkalmazottak munkájából fakadó bevételeknek részleges kisajátítását. Hogy mennyire antiszociális szellem diktálta Argetoianu javaslatát, arra misem jellemzőbb, minthogy tizezer lejig 20 százalékos rendkívüli adó terheli a magántisztviselőt, viszont huszezer, vagy harmincezer lejes fizetés után csak 2, illetőleg 22 százalékos rendkívüli adót kell fizetni. Milyen igazság az például, hogy hetven ezer lejes fizetéssel rendelkező tisztviselő 25 százalékos adót fizessen a tizezer lejes tisztviselő 20 százalékos adójával szemben, ahelyett, hogy az adót progresszíven emelték volna a nagyobb fizetésekkal szemben, éppen ellenkezőleg, az aránylagos adózási kulcs

Az a luxus, hogy haját Pixavonnal ápolja mindenki számára elérhető.

A Pixavon-shampoo
egyesíti a folyékony Pixavon minden előnyét.

1. Teljesen mentes a szódától,
 2. dús, puha habot ad,
 3. a hajnak illatos fényt és hullámos gazdagságot ad
- Egy kis csomag 2 mosásra elég és ára csak 10 LeL

annál nagyobb, minél kisebb és minél nyomorultabb fizetésért dolgozik a magántisztviselő.

Kinek az ötlete volt a törvényjavaslat?

Egyes verziók szerint ez a javaslat nem a kormánytól indult ki. Azt mondják, hogy a pénzügyminiszterium főtisztviselői készítették el, akik az adózási kulcsnál éppen ezért voltak különösen engedékenyek a nagyobb fizetésekkal szemben. A nemzeti parasztpárti era alatt már készen volt a javaslat, amelyet Popovici akkori pénzügyminiszter be is terjesztett a minisztertanács elé, de tizenöt perces vita után levették a napirendről. Az akkori kormány hallani sem akart róla, Argetoianu, úgy látszik, más véleményen volt. Minden áron új bevételekre akar szert tenni és ezért az adóterror rémét arra a rétegre zudította, amely a legkevésbé tud ezzel szemben védekezni. Misem kényelmesebb, mint a tisztviselői fizetéseknél egy részét kisajátítani és azt hazonként beinkasszálni. A kereskedelmi és ipari vállalatok, különösen a régi királyságban, megdöbbenően kevés adót fizetnek, mert a romániai közérkölcsök mellett megtalálják a módját annak, hogy kijátszák a törvényes rendelkezéseket. Az államnak egyébként is nehéz dolga van egy vállalattal szemben, mert nem tudja pontosan ellenőrizni az adózársra kerülő jövedelmet. A magántisztviselő azonban nem tudja eltitkolni jövedelmét, tehát kénytelen fejét hajtani az adóterror

redett kifakadások hangzottak el a javaslat ellen. A gyűlés után a tisztviselők tüntető felvonulást akartak rendezni, mire Argetoianu csendőrökkel oszlatta szét a gyülekezetet. Egy részük azonban — mintegy ötszáz tisztviselő — később mégis összeverődött és tüntetett a Calea Victoriein a javaslat ellen. A csendőrök másodszor is közbeléptek, hogy elfojtsák a tiltakozó demonstrációt. Hasonlóképpen gyűlést tartottak a könyvelők, a vámtisztviselők, a fodrászok és a bányáipar alkalmazottai. Valamennyien határozati javaslatban tiltakoztak a magánalkalmazottak egzisztenciájára törő megadóztatás ellen.

A kormány állítólag már is bedadta a derekát

A javaslat elleni felháborodás és a tiltakozások hangja a parlamentbe is eljutott. A képviselőknek egy jelentős része a sürgősség megadása ellen szavazott s az ellenzék azt állítja, hogy a sürgősség fölötti szavazásnál a kormány kisebbségben maradt. Ugyancsak bukaresti jelentés számol be arról, hogy a liberális párt állást fog foglalni a javaslattal szemben, amely ebben az esetben kisebbségben maradna. Az „Adeverul” ma délutáni számában már azt írja, hogy a tiltakozások hatása alatt a kormány hozzá fog járulni a javaslat módosításához és csak a tizezer lejen felüli fizetéseket fogja mérsékeltebb arányban rendkívüli adóval sújtani.

A távolkeleti konfliktus békés elsimitására hivatott összes kísérletek csődöt mondtak

Japán konokul kitart álláspontja mellett, Kína sem hajlandó engedményekre

London, november 20. Hétfőtől csütörtökig a távolkeleti eseményekben tragikus és világpolitikai jelentőségükben most még fel sem mérhető fordulatok állottak be. Formális hadüzenet nélkül bár — véres harcok zajlanak le Mandzsuriában, melyek egyelőre a japán imperializmus brutálisan keresztülvitt győzelmével végződtek.

A kínai csapatok veresége után a japánok elfoglalták az orosz érdekszférába eső Csicsikart s ezzel egy japán-orosz konfliktus lehetőségének nyitottak utat. A legnagyobb csapást ezekben a harcokban azonban nem a kínai csapatok szenvedték, hanem a Népszövetség, melynek teljes tehetetlensége ezzel kétségen kívül beigazolódt.

Ha ez a tehetetlenség krónikussá válik, úgy nem lehetetlen, hogy a mandzsuriai hadszíntér rövidesen egy távolkeleti világ háború színterévé válik, amely a készülő leszerelési konferenciához a legszomorubb macskaszót fogja szolgáltatni.

A távolkeleti események legújabb fázisáról a következő tudósítások számolnak be:

Nankingi jelentés közli, hogy Csang Kai Sek marsall, kínai köztársasági elnök kijelentette, hogy azonnal Mandzsuriába utazik s átveszi a kínai csapatok vezetését. Az Evening News távirata szerint egyelőre háttérbe szorult Hszuan Tung kínai excelszár puccskísérlete, de még nem hagyta el Mandzsuria területét s jelenleg egy fürdőhelyen tartózkodik. Tokióból cáfolják azt a híradást, hogy Japán kérte volna a Népszövetséget protektorátusának Mandzsuriára kiterjesztése elismerésére.

A Times mukdeni jelentései szerint Tsitsikar megszállása különösebb incidensek nélkül teljesen befejezést nyert. A győzelmesen előnyomuló japán csapatok erőltetett menetben — 15 fokos hidegben folytatják a kínai csapatok üldözését.

A japánok elérték Koku-Szan-Csent, ahova állítólag Ma-Csang-Szan kínai tábornok menekült és folytatni akarják a szovjethatárig a kínaiak utáni nyomulást,

hogy teljesen megsemmisítsék az északmandzsuriai még most is többszörös túlerőben levő kínai ezredeket. A japánok előérsei sítalpakon üldözik a rendetlenül visszavonuló kínaiakat.

E nagyhorderejű eseményekkel egyidejűleg a népszövetségi tanács bizalmas ülésén a kínai és japán delegátusok távollétében megvitatták a konfliktusba került két állam megbízottainak tegnapi előterjesztéseit. A ma délelőtre kitűzött újabb ülést délután 4 órára halasztották el. Magánmegbeszélések folytak sir John Simon angol külügyminiszter Dawes londoni amerikai nagykövet és Matsudaira londoni kínai nagykövet között, majd Sze dr., Kína népszövetségi fődelegátusa kereste

fel Dawes tábornokot. A késő órákban Briand külön-külön fogadta Joshisawa párizsi japán nagykövetet és népszövetségi fődelegátust, utána dr. Szet és végül Matsudairát.

Ezzel kapcsolatban az a híradás jelent meg, hogy a mandzsuriai konfliktus népszövetségi intézésében hír szerint előrehaladás helyett visszaesés állott be.

A delegátusok nagyrésze teljesen peszsimista. Japán konokul kitart álláspontja mellett s most Kína sem hajlandó még azokra az engedményekre sem, amelyet eddig kilátásba helyezett

hanem türelmetlenül követeli delegátusa utján a népszövetségi szankciók alkalmazását.

Ujabb jelentések szerint a japán előnyomulás Észak-Mandzsuriában tovább folyik. A japán bombavető repülőraj Hai Lung környékén Ma-Csang-Szan kínai tábornok újabb három ezer főnyi gyülekezést seregét bombázta és semmisítette meg.

Londonban feltűnőnek tartják a szovjet diplomácia hallgatóságát. Nem lehet tisztán látni, Moszkva hogyan fogadta a japánoknak orosz érdekszférába történt behatolását.

Már az a gyanu is felmerült, hogy az oroszok és japánok előre megegyeztek s így a szovjet számára semmi váratlan nincsen a japán előretörésben.

A drámai eseményekkel kapcsolatban a népszövetségi tanács tagok körében peszsimizmus lett urr. A távolkeleti konfliktus elsimitására hivatott összes kísérletek sikertelenek maradtak. Kína delegátusa türelmetlenkedve követelte nyilvános tanácsülés összehívását, amely előtt fel akarja tártani a világnak, hogy a nagyhatalmakban nincs meg a komoly hajlandóság a népszövetségi alapokmányban lefektetett szankciók alkalmazására.

Valószínűnek tartják, hogy a tanács népszövetségi bizottságot fog vizsgálat céljából Mandzsuriába küldeni.

Tegnap közzétették Japánnak a népszövetségi jegyzékre küldött válaszát. Ebben a tokiói kormány azt hangoztatja, hogy Kína nem tartja be a szerződéseket és Mandzsuriában képtelen megővni a japán alattvalók személy- és vagyonbiztonságát. Ezért Japán csak abban az esetben hajlandó a megszállást feladni, ha Kína magát szigorított feltételek mellett új szerződés kötésére kötelezi, melynek be nem tartása szankciókat von maga után.

OLLA
GUM...?

a világmárka megóvja Önt a nemibetegségek-től.

Grandi olasz amerikai

20. Az olaszért. Grandi gyűlések befejezt folytatott nőkkel, akivel férfiakkal folyó munkáikat. Az ősen tudomásul az eszmecsere elvénitotta. Tegnap utolsó Hoover elnökkel és a külügyi bizottságot a világügyi helyze-

Grandi az amerikai világpolitikai és adást tartott s üdvözlését az Előadását az mások közvetlen külügyminis- Filadelfiát, tekint meg. azt hangoztatta óta átérzi az kódésének szük bizalom a vil olasz külügy- dőse, hogy lá- lyes utra talá-

Grandi péntek Washingtonból dvaron Walker még Washing- délután átuta-

azon ház el- onzul vendégül asiszták bomba- beréletben kár- dezésében nagy olasz főkonzul hogy a bombát z külügyminisz- domása volt ar- m érkezett meg

ar dinand 132.

A kormány a kispártok segítségével akarja megerősíteni a parlamentben fenyegetett pozícióját

Két kormánypárti csoport foglalt állást a mezőgazdasági tartozások konvertálásáról szóló tervezet ellen. A nemzeti parasztpárt vezetősége nem engedi Maniut lemondani képviselői mandátumáról

Manoilescu bankkormányzó is ellenzi a nagy vihart kiváltó konvertálási tervezetet

Bucuresti-Bukarest, november 20. (Az Uj Kelet tudósítójától). A belpolitikai élet a parlamenti szesszió megnyitásával váratlanul megelevenedett. Ma már kétségtelen, hogy a szakértők kormánya nem áll szilárd alapokon a parlamentben és feltétlenül szüksége van politikai ellenzék csoportok támogatására is, ha biztosítani akarja a maga számára a törvények megszavazásához szükséges többséget. A politikai pártok feléledtek a Iorga-Argetoianu-kabinet hatalomra kerülése után bekövetkezett dermedtségükből. Ma már ismét teljes úzomban van a belpolitika bukaresti boszorkányüstje, lázas kulisszámögötti tárgyalások folynak és nincs kizárva, hogy a közeljövő váratlan meglepetéseket és eddig valószínűtlennek hangzó változásokat fog a belpolitikai életben eredményezni.

Alkotmányjogi viták is lesznek

A mezőgazdasági tartozások konvertálásáról szóló javaslat és az a mód, ahogyan a trónbeszéd ezt a javaslatot bejelentette, a legkülönbözőbb nehézségeket gördítették a kormány útjába. A trónbeszéd vonatkozó passzusa ugyanis a következő feltűnést keltő bejelentést tartalmazza: „...biztosíthatom önöket, hogy **úgy én, mint Kormányom** gondjainkba vettük, hogy könnyítsünk azoknak a helyzetén, akik a mai viszonyok között nagy nehézségekkel kell hogy megküzdjenek“. Első alkalommal történt a román politikai életben, hogy az uralkodó a nyilvánosság előtt jelenti be egy törvényjavaslat elkészítésénél való közreműködését. Az idézett passzus azt jelenti, hogy a mezőgazdasági tartozások konvertálása az uralkodó legfőbb óhajára történik meg. Valószínű, hogy a válaszfelirati vita során ez a passzus különböző alkotmányjogi vitákat fog provokálni afelett, vajjon az alkotmányos király uralkodik-e vagy kormányoz is?

Kormánypártiak a konvertálás ellen

Vannak azonban a mezőgazdasági tartozások konvertálásáról szóló javaslatnak nemkevése sulyos pénzügyi, gazdasági és politikai vonatkozásai is. A javaslatot teljes egészében egyedül Lupu tette magáévá. A nemzeti parasztpártban és a liberálisoknál megoszlanak a vélemények. Egyesek tulságosan radikálisnak tartják és több figyelmet követelnek a hitelezőkkel szemben, mások azt kívánják, hogy ezzel egyidejűleg történjen gondoskodás a többi kategóriák tartozásainak rendezéséről is. A legmeglepőbb azonban az, hogy éppen két kormánypárti csoport foglalt kategorikus állást a konvertálási javaslattal szemben. Az egyik a Vlad Tepes Liga. Grigore Filipescu csoportja reakciós jobboldali alakulat és mint ilyen,

forradalminak tartja a tervezetet. A többségi képviselők értekezletén bejelentették, hogy a javaslat ellen fognak szavazni.

A másik csoportot az a tizenhat-tizenhét képviselő alkotja, akik Manoilescu volt iparügyi miniszter személyes híveiből rekrutálódnak és akik Manoilescu utasításait követik, habár ez mint a Banca Nationala kormányzója, nem tagja többé a parlamentnek. Florin Zaharia, a csoport vezetője, levelet intézett Argetoianuhoz, amelyben bejelenti, hogy lemond a Mezőgazdasági Bank igazgatóságában viselt méltóságáról, egyrészt, mert a bank igazgatósága csak az ujságokból szerzett tudomást a javaslatról, másrészt pedig, mert a javaslatot jelenlegi formájában károsnak tartja az ország pénzügyi életére. Ez a valóságban azt jelenti, hogy Manoilescu, a jegybank kormányzója, nem ért egyet a mezőgazdasági tartozások konvertálásának azon módozatával, amelyet Argetoianu javaslata képvisel.

A bankok is elégedetlenek

Beavatottak tudni vélik, hogy ennek nemcsak személyi, hanem igen komoly tárgyi okai is vannak. A konvenció ugyanis komoly megrövidítést jelent különösen a mezőgazdasági kölcsönöket folyósító vidéki kisbankok számára. Ezt megérzik viszont a közép- és nagybankok is, ami végső következményeiben természetesen a Banca Nationalát sem kerülheti el. Ma már nem titok, hogy a bankok tulzottnak tartják a konvertálási javaslatot. A bankok azt az álláspontot képviselik, hogy a tartozások jelentékeny részének minden ellenszolgáltatás nélküli és csupán a törvény rendelkezésére támaszkodó konvertálása a magántulajdonon felépülő gazdasági és jogberendezkedés sulyos megtépázását jelenti, ami elkerülhetetlenül vissza fog hatni a gazdasági élet többi ágaira is. Előrelátható, hogy ezt az álláspontot a parlamentben is fel fogják vetni s nincs kizárva, hogy a kormány a javaslat szakaszonkénti vitájánál ebben az értelemben kénytelen lesz koncessziókat tenni.

A pártok és a kormány

A liberális párt Duca hazajövetele után tartott vezetőségi ülésén úgy döntött, hogy energikus magatartást fog a kormánnyal szemben tanúsítani. A valóság előreláthatólag nem lesz ilyen határozott. A liberálisok minden bizonnyal meg fogják szavazni a költségvetést és azután is csak abban az esetben fognak a kormány ellen fordulni, ha megbizonyosodnak arról, hogy a Iorga-Argetoianu-kabinet után közvetlenül ők kerülnek hatalomra. Másnak nem akarják kikaparni a gesztenyét. A kormány mindenesetre szeretné

biztosítani a maga számára a parlamenti többséget. Ezért tárgyalásokba kezdett a kispártok vezetőivel. A tárgyalások kezdetén haladtak előre s már-már arról volt szó, hogy George Bratianu és dr. Lupu, valamint Goga belépnek a kormányba. Bukaresti hírek szerint azonban egyelőre csak dr. Lupuval sikerült a megállapodást létrehozni.

A nemzeti parasztpárt akcióképességét jelentékenyen befolyásolja az a tény, hogy Mihalache nem tudja a párt élén a szükséges tekintélyt, fegyelmet és szoli-

Két szoba konyha, fürdő és előszobával

december elsejére földszinti lakás kiadó. Széchenyi tér 37.

daritást biztosítani. Maniu nemcsak, hogy nem gondolt az elnöki szék elfoglalására, de levelet írt Mihalachenak, amelyben bejelenti, hogy parlamenti mandátumáról, is lemond. Felkérte Mihalachet, hogy ezt a bejelentést olvassa fel a parlament legközelebbi ülésén. Valószínű, hogy a pártvezetőség nem fog ennek a kérésnek eleget tenni. A Madgearu-Ioanitescu konfliktus személyi része a két politikus közötti párbajjal befejezést nyert ugyan, az ilfovi tagozat elnöksége feletti torzalkodásnak azonban még mindig nem tudott véget vetni a pártvezetőség.

Iorga ígéréte

Ilyen auspiciumok között indul meg a belpolitikai élet áramlása. Iorga a parlament megnyitásának napján a többségi parlamenterek értekezletén kijelentette, hogy minden kritika ellenére is hatalom akar maradni. Az elkövetkező hónapok feltétlenül meg fogják mutatni, hogy be tudja-e váltani Iorga ezt az ígérését.

Nyílt szavazást fognak elrendelni a mezőgazdasági tartozások konvertálásáról szóló javaslat fölött

A kamara pénzügyi bizottsága tegnap délután megkezdte a javaslat vitáját

Bucuresti-Bukarest, november 20. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mezőgazdasági és pénzügyi bizottsága tegnap délután megkezdte a mezőgazdasági tartozások konvertálásáról szóló törvényjavaslat vitáját. Argetoianu pénzügyminiszter kijelentette, hogy semmilyen körülmények között nem fog hozzájárulni a javaslatban foglalt rendelkezések radikális módosításához. Az ülésen igen sok

kormánypárti és ellenzéki képviselő vett részt.

Megbízható helyről származó értesüléseink szerint a többség nyílt szavazást fog kérni a konvertálási javaslat fölött. A politikai pártok még mindig nem döntöttek a javaslattal szemben tanúsítandó magatartásuk fölött. Előreláthatóan sem a nemzeti parasztpárt, sem a liberálisok nem fognak a javaslat ellen szavazni.

Kétszázézer lejjel megszökött a vadházastársától — hogy házat vásároljon

Cluj-Kolozsvár, november 20. Érdekes feljelentés ügyében vezette be ma délután a nyomozást a rendőrség. Szigeti Margit kolozsvári háztulajdonosnő, aki beiktatott panaszában elmondja, hogy a vele közös háztartásban élő Fritsch Árpád harmincöt éves kőműves megszökött s szökése alkalmával magával vitte Szigeti Margit 200 ezer lej készpénzét is.

A megszökött kőműves a szökésről néhány sorban értesítette Szigeti Margitot, amelyben az asszonyt igyekezik megnyugtanni, hogy ne forduljon a rendőrséghez, mert — mint írja — azért vette magához a pénzt, hogy a vidéken egy megfelelő házat nézzen s ha alkalmast talál, azt megvehesse, amiről természetesen Szigeti Margitot is értesíti. Addig azonban nem árulja el tartózkodási helyét. A megkárosított nőt nem nyugtatta

meg Fritsch Árpád levele s a rendőrségen tett feljelentést, hogy azonnal vezessék be a körözést a megszökött férfi, illetve az eltulajdonított 200 ezer lej készpénz előkerítésére.

— „Haggibbor táncdelután“. Az idei szezon második táncdelutánját rendezte az egyesület folyó hó 22-én, (vasárnap) d. u. 5 órai kezdettel Farkas ucca 7 szám alatti volt KAC klub hatalmas termében. A rendezőség érdekes ajándékkal fogja meglepni a táncdelután minden egyes hölgytagját. A táncdelután időtartama nincsen fix időre meghatározva, így tehát a n. é. közönség hangulatától lesz függővé téve annak befejezése. Táncczenét a Young Boi'S Band jazz zenekara fogja szolgáltatni.

Jorga mar

Áldo

kér, a

A kormány

Bucuresti-Bukarest, november 20. Az Uj Kelet tudósítójától. A szesszió megnyitásával váratlanul megelevenedett. Ma már kétségtelen, hogy a szakértők kormánya nem áll szilárd alapokon a parlamentben és feltétlenül szüksége van politikai ellenzék csoportok támogatására is, ha biztosítani akarja a maga számára a törvények megszavazásához szükséges többséget. A politikai pártok feléledtek a Iorga-Argetoianu-kabinet hatalomra kerülése után bekövetkezett dermedtségükből. Ma már ismét teljes úzomban van a belpolitika bukaresti boszorkányüstje, lázas kulisszámögötti tárgyalások folynak és nincs kizárva, hogy a közeljövő váratlan meglepetéseket és eddig valószínűtlennek hangzó változásokat fog a belpolitikai életben eredményezni.

„Mint minden egy világgazdaságban, amelynek a gazdasági életben a csökkenésnek következtében nálunk is kénytelenül eszközölniük a kötelezőlegesen megtagadottak elvételével. Mindezekre van szükségünk és az ország gazdaságát az a faj

A néme

végére s

Ujabb ban

Berlin, november 20. A német gazdasági életben a válság mélyébe került. A gazdasági életben a válság mélyébe került. A gazdasági életben a válság mélyébe került. A gazdasági életben a válság mélyébe került.

Az egész

Berlin, november 20. A német gazdasági életben a válság mélyébe került. A gazdasági életben a válság mélyébe került. A gazdasági életben a válság mélyébe került. A gazdasági életben a válság mélyébe került.

A
M

Ezt a dátumot nem lehet elfelejteni!

S
O

T
Z

R
G

A
O

Ma, szombaton d. u. 3 órakor lesz az új

Astrá Mozgószínház

ünnepélyes megnyitása az Iparkamara új palotájában.

A CSÁBITÓ

című remek filmjudozással és pazar kísérő műsorral. Főszerepben: Mona Maris és Jose Mayca

Jorga manifesztumot intézett az országhoz:

Áldozatokat és türelmet kér, amíg a válság elmulik

A kormány nem engedélyezi az elégedetlenek demonstrációit

Bucuresti-Bukarest, november 20. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Jorga miniszterelnök manifesztumot intézett az ország lakosságához. A manifesztum abból az alkalomból íródott meg, hogy a magántisztviselők uccai demonstrációkkal tiltakoztak embertelen megadózatásuk ellen. Jorga a politikai pártokat teszi felelőssé a kormánnyal szemben egyre energikusabban megnyilatkozó elégedetlenségért. Mondanunk sem kell, hogy Jorgának nincsen igaza, mert a különböző megmozdulások az egzisztenciális alapjukban veszélyeztetett társadalmi rétegek tényleges elégedetlenségének kifejezői. Ha a mai idők áldozatokat kérnek az ország lakosságától, ugye ezekben az áldozatokban arányosan kell kivennie részét mindenkinek. A manifesztum egyébként a következőképpen hangzik:

„Mint minden ország, Románia is egy világgazdasági krízis alatt szenved, amelynek hatása szomorúan mutatkozik az állam jövedelmeinek nagymértű csökkenésében. A kormány ennek következtében úgy mint másutt, nálunk is kénytelen fájdalmas redukciókat eszközölni. A polgárok elsőrangú kötelessége ezeket a nehéz időket önmegtartóztatással és áldozatkészséggel elviselni.

Mindezekre való tekintettel nem engedhető meg, hogy gyűléseket hívjanak össze és azokon uszítsák és igazsákká azt a fájdalmat, amelyet a pol-

gárokból a nélkülözés és a kénytelen áldozatvállalás kivált. Nem engedhető meg, hogy politikai szempontokból visszaéljenek ezzel a helyzettel. A felelős pártoknak nem szabad tűzbeborítani az országot. Ők maguk sem hiszik, hogy a mai viszonyok között jobban és lelkiismeretesebben dolgozhatnak és politikai szempontokból ma az elégedetlenséget szítani bűn.

Ugyanekkor a sajtónak is meg kell értenie, hogy kötelessége a nyomtatott és írott szó erejével felvilágosítani a közvéleményt, nem pedig azt az erőt a kormány elleni uszításra felhasználni. A kormány hozta a legnagyobb áldozatot, amikor az uralkodó kérésére elvállalta azt a sziszifuszi munkát, amelyet el kell végeznie.

Mielőtt olyan intézkedéseket fogadnátok, amelyek megakadályozzák a visszaélést a törvényekben biztosított szólásszabadsággal és a sajtó szabadságával, kérem a közvéleményt ne higgyen ama mérgezett lelki embereknek, akik ambícióik érdekében nem bánják, ha minden össze is omlik. Legyenek meggyőződve, hogy ennek a kormánynak nincsen kevesebb esze, sem kevesebb hite, mint az előzőknek és senki sincs felkészülve arra hogy helyette a felelősséget vállalja.

Bizonyítsa be népünk jó tulajdonságait: gondolkozzék, hozzon áldozatot és tűrjön addig, amíg a nehéz időkön túlhaladunk.

Jorga Miklós miniszterelnök.

A német nagybankoknak az üzleti év végére számolniuk kell titkos tartalékaik teljes kimerülésével

Ujabb bankfuziók a láthatáron. Egy nagy pénzügyi intézet beszűntette fizetéseit

Berlin, november 20. Ujabb bankfuziók előkészületeiről kerültek hírek forgalomba. Az intézetek vezetői egyelőre még szigorú titkolózásba burkolóznak. Pénzügyi körökben megállapítják, hogy a nagybankoknak az üzleti év végére számolniuk kell titkos tartalékaik teljes kimerülésével és esetleg a látható tartalékok részleges felhasználásával is. Több intézet alap-

tőkéjének egy részét is feláldozni volt kénytelen az ideai viszontagságos üzletév sulyos küzdelmeiben. Ez utóbbi kategóriából fog kikerülni a fuziók tulnyomó része.

Berlin, november 20. A Bank für Handel und Grundbesitz A. G. pénzügyi intézet, amelynek alapitőkéje két és félmillió márka, beszűntette fizetéseit és nem nyitotta ki pénztárát.

Az egész világon állandóan emelkedik a bankjegyforgalom

Berlin, november 20. A berlini konjunkturkutató intézet legutóbbi statisztikája szerint a bankjegyforgalom az egész világon emelkedőben van. Az elmúlt év októberére óta Amerikában 163 milliárd, Franciaországban 51 milliárd, Németországban 15 és félmilliárd, Belgiumban 11 milliárd, Németországban pedig 2 milliárd lejellel emelkedett a forgalomban lévő bankjegyek összege. A bankjegyforgalom növekedése annál is jellegzetesebb, minthogy az egész világos stagnánsra kényszerül a gazdasági élet. E pillanatban a bankjegyforgalom a különböző országokban lejjebb kifejezve a következőképpen mutatja:

Egyesült Államok	918.88 milliárd,
Franciaország	551.56 milliárd,
Anglia	361.76 milliárd,
Németország	239.48 milliárd,
Olaszország	154.48 milliárd,
Belgium	88.84 milliárd,
Svédország	39.16 milliárd.

Romániában a bankjegyforgalom 18 mil-

liárdról 25 és félmilliárdra emelkedett az elmúlt esztendő óta. A bankjegyforgalom emelkedését mindenütt az okozta, hogy a bankbetéteket pénzzé változtatták át, anélkül, hogy ez kifizetések teljesítésének célját szolgálta volna. A pénzpiac mindenütt sulyosan megérezte a betétek visszavonását és bár a bankjegyforgalom emelkedett, a jegykibocsátó intézetek mai struktúrájukban nem eléggé rugalmasak ahhoz, hogy pótolni tudják a ládáfiába menekült tőkét.

— Ismét olcsóbbodott a buza. Párizsból jelentik: A csikágói gabonátörszén két centtel olcsóbbodott a buza. Az áresés okát a Federal Farm Board még mindig nagy készleteiben látják.

— Tizenegymillió dollárt fizetett ki a szovjet Amerikának mezőgazdasági gépekért. Londonból jelentik: November hónap folyamán a szovjet mezőgazdasági gépekért 11 millió dollárt fizetett ki Amerikának.

A Jockey Club vonzó illatot kölcsönöz Önnek.

Használjon
Jockey Clubot
és követelje ezt a
márkát, ha kölni-
vizet vásárol

A hölgyek nagy többsége kölnivizzel illatosítja magát, mert az diszkrétebb — kellemesebb és teljes bedörzsölést tesz lehetővé, amely a parfümöt az egész testre szétosztja.

LEPECSÉTELT ÜVEGCSEBEN
UGYANOLYAN ÁRON MINT
KIMERVE

E híres kölnivíz gyárai mindent megtettek, hogy bizonyosak

legyenek afélő, hogy az a vevőhöz ugyanabban az állapotban kerül, mint amelyben a gyárat elhagyja. Kérje a Jockey Clubot lepcsételet üvegcseben; nem kerül többé, mint kimerve.

Jockey Club azon hölgyek kedvence, akik toalettzserijeiket a legnagyobb gondossággal válogatják meg, mert tudják, hogy ezek a nélkülözhetetlen kellékei a női szépség, a báj, a fiatalság megőrzésének.

Ha ezt az erős, diszkréten illatosított kölnivizet választja és a napi toalett után használja, bizonyos lehet afélő, hogy báját szubtilis, megkapó illattal növelte.

Eaux de Cologne

Jockey Club - Perle de Paris -

Rouge et Noir - Parisienne distillées par

Lady

A volt régensek életjáradékának leszállítását követelték a kamarában

Nap-nap után óras késésekkel kezdődnek a képviselőház ülései

Bucuresti-Bukarest, november 20. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara ma délutáni ülésén napirend előtt Cantacuzino tábornok szólalt fel, aki tiltakozott az ellen, hogy az üléseket állandóan félórás és óras késésekkel kezdik.

Toni a tanítói fizetéseknek késedelmes folyósítása ellen tiltakozik, míg Vasiu lelkes, kolozsvári képviselő a papi fizetésekre alkalmazott áldozati adó felfüggesztését kérte.

Mirescu szociáldemokrata a következő felszólaló. Rámutat arra, hogy a kamara az elmúlt évben havi 150 ezer lejes életjáradékot szavazott meg Miron Christea patriarcha és Sarateanu volt régenseknek. Nines tudomása arról, mintha a köztisztviselőkre kivetett áldozati adót ezekre az életjáradékokra is kiterjesztették volna. Már a rendkívüli szesszió folyamán felvilágosítást kért, anélkül, hogy választ kapott volna. Kéri az életjáradékok a

mai viszonyokhoz mért arányban való leszállítását.

Florea kormánypartit a tanítók fizetésének rendezését kéri.

Jorga miniszterelnök válaszában kijelenti, hogy sajnálja, de nem tudja felelni a tanítók fizetését. A költségvetés nem haladhatja túl a 25 milliárd lejt.

Ezután egy képviselő kérdésére válaszolva, Stefanescu Amza hadügyminiszter kijelenti, hogy a tanulmányi szabadság meghosszabbítására vonatkozó kéréseket december elsejéig kell a hadkiegészítőhöz benyújtani.

Vegetárius étterem betegség miatt sürgősen eladó. Schwartz, Reg. Ferd. 23.

Staniol gyári raktár
Lepage Kvár. Kérjen mintát, árjegyzéket

Uj kémiai vivmány Óska szörmebundák (bontatlanul) divatos nutria barnára festhetők CZINK-nél

Louis Brandeis 75 éves

Lord Reading elnököl a Jewish Agency fogadóestélyén, amelyet Weizmann tiszteletére rendeznek Londonban

Hoover, az Egyesült Államok elnöke meleghangú levélben üdvözölte Louis Brandeist jubileuma alkalmából. Ujabb két zsidó az angol kormányban

Rádióelőadást tartottak Hágában Weizmann Chajimról

Newyork, november 20. Az amerikai cionista szervezetek évi konferenciája befejezést nyert és a Brandeis, illetve a Lipsky-csoport között létrejött megegyezés értelmében koalíciós vezetőség került az amerikai cionista szervezet élére. Ennek ellenére is általános az a vélemény, hogy a két csoport között még sem sikerült teljesen helyreállítani az egységet. A konferencia azonban biztosította a szervezet békéjét.

Az amerikai cionista szervezet új vezérkara

Az amerikai cionista szervezet díszelnökévé Julian W. Mack főbíró, tiszteletbeli alelnökévé Louis Lipskyt és Stephen Wiset választották meg. Ügyvezető elnök Morris Rothenberg, alelnök Rabbi Abba Hillel Silver lett. A nemzeti komité elnökévé Lewis főbíró, alelnökévé Jacob de Haast, kintestárnoknak Harry Flerstet, a pénzügyi bizottság elnökéül pedig Louis Rockert választották.

A konferencia elhatározta az eddig fennálló nemzeti exekutívé lépcsítését és annak helyébe egy 150 tagu nemzeti komité alakított, amely az amerikai cionista szervezet legmagasabb fóruma.

Az amerikai cionista szervezet évi költségvetését 90.000 dollárban állapították meg. A konferencia befejezéséül nagy lelkesedés közepette határozati javaslatot fogadtak el, amellyel az amerikai cionisták meleg ünneplésben részesítették Weizmann.

Louis Brandeis hetvenöt éves

London, november 20. A napokban ünnepezték Louis D. Brandeist, amerikai főbíró 75-ik születésnapját. Ebből az alkalomból a cionista exekutívé meleg ünneplésben részesítette az agg cionista vezért és külön ülést szentelt érdemeinek méltatására. Az exekutívé tagjai örömlöknek adták kifejezést, hogy Brandeist megadott, hogy saját szemével láthassa Palesztina politikai és gazdasági fejlődéséért kifejtett nagyszerű munkásságának történelmi eredményeit. Az exekutívé azon reményének adott kifejezést, hogy Brandeis még sokáig fogja a nemzeti ügy szolgálatába állíthatni nagyszerű kvalitásait, egyéniségének alkotó erőit és a cionista mozgalomnak még nagyobb eredményeit fogja megélni.

Hoover elnök üdvözlő levele Brandeishez

Louis Brandeist egyébként meleghangú üdvözlésben részesítette Hoover, az Egyesült Államok elnöke, aki az alábbi levelet intézte a zsidóság eme kiváló vezetőgyéniségéhez:

„Hoover asszony és én, legmelegebb szerencsekívánatainknak adunk őszinte kifejezést 75-ik születésnapja alkalmából. Szükségtelenné tartjuk, emlékeztetnie idezni azokat a nagy eredményeket, amelyek az ön kiváló munkásságát és az államnak tett szolgálatait koronázták. Arra sem kell rámutatnunk, hogy az ön ténykedéseiben egy meleg szív és egy nagy szellem tükröződik vissza, amely az ön adósává teszi a nemzetet. Az Egyesült Államokban betöltött magas pozíciója mellett, mint a legmagasabb bíróság vezetőtagja, — áldásos tevékenységet fejtett ki a palesztinai Zsidó Nemzeti Otthon szolgálatában is. Nem kértelkedem abban, hogy ezen munkásságával ezek számára hozott vigaszt és boldogságot. Szívvel kívánjuk önnek, hogy még sokáig fejthesse ki kiváló egyéniségének áldását.”

Louis Brandeist, aki egyébként minden ünnepeztést elhárított, a világ minden részéből üdvözölték 75-ik születésnapja alkalmából.

A Jewish Agency ünnepli Weizmann

London, november 20. Az angliai Jewish Agency nagyszabású fogadóestélyt rendez a közeli napokban dr. Chajim Weizmannnak, a Jewish Agency el-

ső elnökének tiszteletére. A rendezvényen Reading márkí, Macdonald első nemzeti kormányának külügyminisztere fog elnökölni, míg az estély főszónoka L. S. Amery, volt gyarmatügyi miniszter lesz. Weizmann tiszteletére az angol politikai élet számos vezetőgyénisége fog résztvenni a fogadóestélyen.

Rádióelőadás Chajim Weizmannról

Hága, november 20. Dr. Weizmann Chajim a közeli napokban Hágába érkezik, ahol „Népszövetség és Béke” nevű nemzsidó testület rendezésében nagyszabású előadást fog tartani „A Palesztina-mandátum és a Zsidó Nemzeti Otthon” cím alatt. Ezenkívül a hollandiai zsidóság számára is külön előadást fog tartani. Weizmann hollandiai látogatása alkalmából dr. J. H. J. Vos országgyűlési képviselő rádióelőadást tartott Weizmann egyéni niszgeröl.

London, november 20. Sir Philip Sassoon (konzervatív), aki Baldwin konzervatív kormányában és Macdonald első nemzeti kormányában légügyi államtitkár volt, belépett a jelenlegi nemzeti kabinetbe és megtartotta régi tarcáját. Ugyan csak belépett az angol kormányba Lesly Hore-Belisha is, a liberális nemzeti párt

(Simon-csoport) végrehajtó bizottságának elnöke. Mindkét államférfi zsidó és a Palesztina-ügy lelkes támogatója.

Sir Robert Hamilton, aki az első nemzeti kormány gyarmatügyi államtitkára volt, ugyancsak megtartotta tarcáját. Malcolm Macdonald, a miniszterelnök fia, a közismert cionistabarát, a dominiumok államtitkára maradt.

Katolikusok és zsidók az angol alsóházban

London, november 20. Az Evening Standard rendkívül érdekes cikket közöl az új angol parlament összetételéről és megállapítja, hogy 21 katolikus parlament választott meg, akik a katolikus körök becslése szerint 2.813.000 választót képviselnek (a cikk írja tulzottnak tartja ezt a becslést), úgy, hogy egy katolikus képviselőre 133.952 katolikus szavazat esik. Ezzel szemben 300.000 angol zsidóra 16 zsidó képviselő jut, úgy, hogy egy zsidó képviselőre mindössze 18.750 szavazat esik. A cikkirő ezzel az összehasonlítással kapcsolatosan megállapítja, hogy a zsidók olyan kiváló parlamenterekre mutathatnak fel, mint: Herbert Samuel, Philip Sassoon, Major Nathan, James de Rothschild, Hore Belisha stb., akik az angol alsóház kitünőségeit képezik.

Váratlanul létrejött a megegyezés a Round Table konferencián

Az angol kormány elfogadta Gandhi javaslatát India központi alkotmányának kidolgozásáról

London, november 20. Az indiai Kerek Asztal konferencia eddig elkerülhetetlennek látszott kudarcra, ugylátszik mégsem következtek be és a konferencia tovább folytatja üléseit.

A Round Table konferencia alkotmányozó bizottságának utolsó ülése gyökeresen megváltoztatta a helyzetet, mert az angol kormány hosszas vita után magáévá tette Gandhi álláspontját, amely szerint a központi alkotmány kidolgozása nem függhet at-

tól, hogy sikerül-e megegyezni a hinduk és mohamedánok évszázados ellenségeskedése kérdésében.

Az angol kormány és Gandhi közt a Kerek Asztal konferencia angol liberális delegátusai, elsősorban pedig lord Irwin volt indiai alkirály közvetítette és nekik köszönhető, hogy a konferencia mégis eredménnyel fog záródni és előreláthatóan helyreáll a béke és nyugalom Indiában.

Az Erdélyi Kishitelbankok Munkaközössége nyilatkozik a szigeti Népbank ügyéről

Az Erdély-Bánáti és Máramarosi Kishitelbankok Munkaközössége a következő nyilatkozat közlésére kérte fel lapunkat. Minthogy az Uj Kelet szerkesztősége nem kíván beavatkozni ebbe a már régóta folyó vitába, minden kommentár nélkül közöljük a nyilatkozatot:

A máramarosszigeti zsidó Népbank rendkívüli közgyűlésén az intézet igazgatója jónak látta egy a valóságnak meg nem felelő adatokra épített jelentést felolvasni, sőt e jelentés szövegét nyomtatásban is terjeszti.

Ez a jelentés, melynek szerkesztője végre levetette álarcát, főleg két alapvető gondolaton nyugszik. Az első a Foundationnak és inspektorainak, valamint a Munkaközösségnek személyes megrágalmazásával foglalkozik, míg a második azt akarja bizonyítani, hogy az ügyrend, amely a kishitelbankok üzletpolitikájának alapját képezi, nem szolgálja az intézet érdekeit.

Ami a Foundationra és annak inspektoraira szórt személyes rágalmaikat illeti, azok megválaszolása a legkevésbé tartozik a mi hatáskörünkbe. A Foundation több mint 150 millió lejt hevvert a romániai kishitelbankoknál oly kamato-

zás mellett, mely még az amerikai bankkamatlábnál is alacsonyabb és így nem szorul védelemre a szigeti „altruisták” ama vádjával szemben, hogy uszorsákosdásra adott volna utasítást, pont a máramarosszigeti intézetnek. Elég lesz talán, ha arra utalunk, hogy a borsai tüzkárosultak házaí még ma is befejezetlenül állanak, ha a Foundation közel 3 millió lej 4 százalékkal kamatozó 6 évi ammortizációs kölcsönrel nem segített volna a tüzkárosultakon.

Különben is jellemző az igazgatóság jelentésének logikájára, hogy egy oldalon azzal vádolja a Foundationt, miszerint uszorsára akarta volna rábírn a szigeti igazgatóságot, más oldalon pedig már azt állítja, hogy a Foundation elégedetlen volt a szigeti intézettel, mert nem deficitet dolgozott, hanem nagy nyereségeket produkál. Természetesen mindkét állítás nemcsak abszurd, hanem már ellentmondó voltánál fogva is valótlán. Eppen ellenkezőleg, annyi igaz, hogy a Foundation, anélkül, hogy deficitet reklámlált volna, állandóan kifogásolta a nagy szigeti nyereségeket, mert ehelyett szivesebben látta volna, ha az intézet kisebb kamatot szedtet volna adósaitól. Az igazgatóság azon-

ban a Foundation akarata ellenére is megmaradt a magas kihelyezési kamatláb mellett, mert csak így látta biztosítottának, hogy az intézet „altruista” jellegének nagyobb dicsőségére, tantiémekeket szavaztathasson meg magának.

Ami már most az ügyrend ellen felhozott érveket illeti, meg kell állapítanunk, hogy a jelentés szerkesztője tudatosan elferdítette a tényeket. Az első szakasz tényleg kimondja, hogy jogi személyek és társaságok nem lehetnek részesei az intézetnek, amint hogy a szövetkezeti eszme azt ki is zárja. Közöltetett azonban az igazgatósággal és ez tudomásul is vette annakidején, hogy az ily jogi személyek és társaságok egyéni tulajdonosai ad personam részesei lehetnek az intézetnek és kölcsönt is kaphatnak.

A negyedik szakaszról használt rabuliztikus érvelésre a legjellemzőbb a következő: Három évvel ezelőtt, amidőn a Foundation inspektorai az első alaposabb revíziót végezték az intézetnél, megállapították, hogy az intézet a teljes immobilizálás felé halad, mert kölcsönei két-három évi futamúak és már akkor megjósolták a mai fennakadás bekövetkezését. Az intézet elnöke akkor a Foundation berlini igazgatóságánál tiltakozott e megállapítás ellen és azt állította, hogy a kölcsönök átlagban 12 havi futamúak. Amikor később az ügyrend kodifikálására került a sor, ez a kérdés újra szóba került és az eredetileg tényleg 9 hónapban kontemplált kölcsönterminust éppen az igazgatóság megismételt érvelése alapján terjesztette ki a Foundation 12 hónapra.

A jelentés most egyszerre 24 hónapról beszél és hóhércmunkának minősíti azt, ha a Foundation nem akart oly kölcsönpolitikához asszisztálni, mely mint lájtjuk, az intézet teljes immobilizálását vonta maga után.

A tényállás meghamisítását jelenti az az érvelés is, mely az ügyrend 5. pontját támadja. Csak az ötödik szakaszt idézi, mely tényleg heti és havi fizetésekről beszél, de nem tesz említést a 6. szakaszról, holott abban a Foundation is koncepdálta, hogy a máramarosvidéki adósok kivételesen, mint eddig, továbbra is negyedévenként fizethessenek.

Éppily részletességgel lehetne a jelentés többi ferdtéseivel is foglalkozni és mindegyiknél bebizonyítható volna, hogy mily rabuliztikával támasztja alá az igazgatóság tarthatatlan álláspontját.

Nem vagyunk azonban abban a helyzetben, hogy az ügyrendről részletekbe menő vitát folytathassunk, mert azt a kérdést, hogy az ügyrend helyes-e vagy sem, a gyakorlati élet már rég eldöntötte. Azok a kishitelbankok, amelyek az ügyrend alapján állanak, a krízis óta új betéteket egyáltalában nem fogadnak el, a régiéket mint eddig zavartalanul elégitik ki, sőt változatlanul folyósítanak új kölcsönöket is, mintha a gazdasági élet nem is rázkódott volna meg körülöttük. Ezzel szemben a szigeti intézet egyetlen új kölcsönt sem folyósítani, ami pedig az egyéb ügyeket illeti, szintén nem bírja az összehasonlítást a többi romániai kishitelbankokkal.

Lehet-e ezután egyáltalában még csak vitatkozni is arról, hogy az ügyrend a részvényesek, illetve betétesek érdekeit szolgálja-e vagy sem?

A jelentés végül a Munkaközösséget és vezetését is vádakkal illeti. Ezekre válaszolni már hatáskörünkbe tartozna, azonban annyira méltatlan hozzánk és ügyünkhez az a szellem, amelyet a jelentés szerkesztői képviselnek, hogy megelégszünk tárgyi jellegű „tévedéseikre” a közvélemény figyelmét felhívni és ezzel személyi természetű vádaskodásaikat is kellő értékére leszállítani.

A jóhiszemű részvényesek figyelmét pedig felhívjuk arra, ne hagyják magukat hamis jelszavakkal félrevezetni. A Foundation eddig nem a máramarosszigeti részvényesekkel, vagyis nem a zsidó tömegekkel szakított, hanem csupán azzal az igazgatósággal, mely igazi arcát tulajdonképpen a jelentésben mutatta meg. Ha azonban a részvényesek kellő időben, míg nem késő, félreérthetetlenül kifejezésre juttatják, hogy ezzel az önkényes igazgatósággal semmi közösségük sincs, annak a veszélynek tesszik ki magukat, hogy a Foundation őket a mai vezetőséggel azonosítani fogja és a szigeti részvényesekkel, illetve a máramarosi zsidósággal akkor se áll majd szóba, ha később esetleg más képviselők utján akarnának a Foundationnal a kapcsolatot felvenni.

Régi könyveit megveszi a Lepus Antikvárium

HI

Az UJ KELET a bányási zs. Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Bukaresti Hátszegi Ernő. Cikkeink utánnny megjelölésév

A biluisták zsidó

Néhány hét tündeje annak, do ifjak, főleg „Béth Jakob leliai szótával a tak a zsidó nép új életre kelteni szágépitő munkáhalucok bátor tgyében. Az első séget és akadály telepek egész so lyek később a h intenzív koloniz dabb alapját képe vékenysége föle által megváltott sult. A Keren K utalmas földterül zsidó mezőgazda és a világ összes elbe seregllett ch művelésre, örökt

A közeli hetel meth Leisrael, o dsraael földjét t hetetlen, örök tu fennállásának t mat fogja ünne meg hatalmas k tek várnak meg tünk álló nagy, nép összes erőnjük elvégezni. O tós — a Chibat ren Kayemeth I jubileuma alka zsidóságának n feszítéssel kell o annak az intézm amely országunk it teremti meg o tal.

Mi, biluisták, méből megadato lehessünk az ere tő munkának és gunkban élünk, annak a munkán Kajemeth Leisrd érdekében végez most Galuth z s és dolgozzatok t tessel a föld m hogy ez az év o ban új és nagy e legyen. Töletek tása”.

5692. Kiszlev

Menasche Ma cion), Swerdlow Elias, Swardlow chin (Rison Leo (Gedera), Fann asszony (Haifa), lelich (Rison L (Gedera), Benja Abraham Solom man David Lev

— Az Uj Kelet pos kényszerszűn telefonon, levélbe minden részéből aggódo és türelm jelenik meg már a hatják ismét kézh egy esztendőn ker örömben és sze zsidóság szócsöve. hiségesebb fegyve zsidó érdeke lego A kényszerszűnet aggódo érdeklődés

Három

HIREK

Az UJ KELET az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Str. Cobălcescu 54.
Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

A biluisták szózata a világ zsidóságához

Néhány hét múlva lesz ötven esztendője annak, hogy oroszországi zsidó ifjak, főleg egyetemi hallgatók, „Béth Jakob lechu venelcha” bibliai szövegével az ajkukon elindultak a zsidó népet és a Zsidóországot új életre kelteni. Akkor kezdődött országépítő munkánk első korszaka, a chalucok bátor tettei és lelkesedése je gyében. Az első uttorók minden nehézséget és akadályt leküzdve, földműves telepek egész sorát létesítették, amelyek később a háború után meginduló intenzív kolonizációs munka legszilárdabb alapját képezték. A chalucok tevékenysége főleg a Keren Kayemeth által megvásárolt területekre összpontosult. A Keren Kayemeth Leisrael hatalmas földterületeket váltott meg a zsidó mezőgazdasági telepítés céljaira és a világ összes tájairól Erec Jisraelebe seregelt chalucoknak adta megmüvelésre, örökkéletbe.

A közeli hetekben a Keren Kayemeth Leisrael, amelynek célja Erec Jisraele földjét a zsidó nép elidegenített, örök tulajdonává megváltani fennállásának harminc éves jubileumát fogja ünnepelni. Országunkban még hatalmas kiterjedésű földterületek várnak megváltásra és a még előttünk álló nagy munkát, csak a zsidó nép összes erőinek egyesítésével tudjuk elvégezni. Országépítésünk e kétös — a Chibat Cion ötven és a Keren Kayemeth Leisrael harminc éves jubileuma alkalomával a világ egész zsidóságának megszokozott erőfeszítéssel kell dolgoznia és áldoznia annak az intézménynek az érdekében, amely országunk felépítésének alapját teremti meg a föld megváltása által.

Mi, biluisták, akiknek Isten kegyelméből megadatott, hogy első uttorói lehessünk az errec jiszraeli országépítő munkának és akik immár országunkban élünk, szemtanúi vagyunk annak a munkának, amelyet a Keren Kayemeth Leisrael a föld megváltása érdekében végez. Hozzátok fordulunk most Galuth zsidósága: „Aldozatok és dolgozatok megkettőzött erőfeszítéssel a föld megváltása érdekében, hogy ez az év országépítő munkánkban új és nagy eredményeknek az éve legyen. Töltekek függ a munka folytatása.”

5692. Kiszlev hó.
Menasche Mayerowitz (Rison Lecion), Samson Belkind (Rison Lecion), Elias Swerdlow (Gedera), A. Zalelichin (Rison Lecion), Dow Lebovits (Gedera), Fanny Belkind-Feinberg asszony (Haifa), Hassia Benison Talleich (Rison Lecion), Zwi Hurwitz (Gedera), Benjamin Fuchs (Gedera), Abraham Solomiac (Jeruzsálem), Zalman David Levotim (Tel Aviv).

Az Uj Kelet olvasóihoz. A négy napos kényszerszünet alatt személyesen, telefonon, levélben és táviratilag Erdély minden részéből fordultak hozzánk az aggódó és türelmetlen kérdéssel: mikor jelenik meg már az Uj Kelet? Mikor kaphatják ismét kézhez a lapot, amely tizenegy esztendőn keresztül jóban és rosszban, örömben és szenvedésben az erdélyi zsidóság szócsové, az erdélyi zsidók legbizalmasabb fegyvertársa és az egyetemes zsidó érdekek legodaadóbb katonája volt? A kényszerszünet nehéz napjaiban és az aggódó érdeklődés, amely a zsidóság

A spanyol cortex megfosztotta minden jogától és törvényen kívülállónak deklarálta Alfonz exkirályt

Bármely spanyol polgárnak jogában áll letartóztatni Alfonzot, ha az ország területére lépne

Madrid, november 20. A spanyol cortex éjszakai ülésén hajnali négy óráig tárgyaltak az Alfonz spanyol exkirály ellen előterjesztett vádindítványt, amely az exkirályt a nép ellen elkövetett árulással és az alkotmány megsértésével vádolja. Az ülést feszült és izgatott atmoszféra előzte meg. Romanonez a király védelmében emelt szót. Azt hangoztatta, hogy nem tehető egyedül felelőssé a marokkói eseményekért, valamint a diktatúráért sem, mert Primo de Ri-

vera kiharcolta volna az uralkodó bejegyzése nélkül is a parlament nélküli egyeduralmi kormányzást.

Az ülés vége előtt új vádindítványt szövegeztek meg, amelynek értelmében egyhangulag kimondották az exkirály bűnösségét. Ezért a cortex Alfonz exkirályt minden jogától megfosztja s személyét törvényen kívül állónak deklarálja. Ha az országba visszatérne, bármelyik spanyol állam polgárnak joga van az exkirály letartóztatására.

minden rétegeből felénk sugárzott, ismételten meggyőzött arról, mennyire elválaszthatatlan sorsátárs a Uj Kelet az erdélyi zsidóság ügyének. Ez a meggyőződés ad új erőt és impulzust számunkra a zsidó érdekekért töretlen vonalban folytatott harchoz. Azoknak, akik a válságos napokban szeretetük nem egy megnyilatkozásával kerestek fel, ezuton mondunk hálás köszönetet.

A marosújvári zsidó Nőegylet teadélutánja. A marosújvári zsidó Nőegylet e hó 15-én, vasárnap tartotta meg a szözon első teadélutánját özv. Schwarz Geróné lakásán. A teadélutánon, melyen a helybeli zsidóság javarésze jelen volt, a háziasszony szerepét Salomon Józsefné, Hirsch Izidorné, dr. Hunwaldné, Gáál Béláné, Schwarz Lajosné és Heinrich Hermanné töltötték be. A nőegyleti teadélutánok valóságos hézagpótlóak a helybeli zsidóság társadalmi életében, ugyszintén a jótékonykodás terén is.

Cionista szeminárium Kolozsvárt. Mint már jeleztük, a kolozsvári cionista helyi csoport felhasználva a cionizmus két nagyszerű teoretikusának: Prof. Silberbusch és dr. Gelber történettudósának itt időzését, hét-nyolc előadásból álló szemináriumot rendez az ifjúsági szervezetek vezetői, idősebb tagjai és más jelentkezők részére. Előad prof. Silberbusch „Zionistische-Ideologie”, továbbá Jüdische-Soziologie és dr. Gelber: Geschichte des Zionismus címeken. A szeminárium a neológ iskola kis imatermében lesz megtartva minden hétfőn, csütörtökön és szombaton este fél kilenckor. Résztvétel díjlatlan.

Ellanyhult az ezüstpiac irányzata. Londonból jelentik: A fémtőzsdén az ezüstpiac irányzata ellanyhult. Ezt azzal magyarázzák, hogy egyelőre nem lehet számítani a tervbe vett nemzetközi ezüstkonferencia összehívására.

Idegesség, fejfájás, álmatlanság, szédülés, bágyadság, levertség, félelemérzések eseteinél a természetes „Ferenc József” keserűvíz a gyomor és belek működését kitűnően szabályozza. Európai és amerikai klinikusok tuberkulotikus egyéneknek tapasztalták, hogy a betegség kezdetén jelentkező székrekedések a Ferenc József használatára folytán lényegesen enyhültek. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Eletbelépt Ausztriában a szigorított devizarendelet. Bécsből jelentik: A szigorított devizarendelet ma életbelépett. Bejelentendők a külföldi pénztételeken kívül a külföldi magánosokkal szemben fenn álló követelések is s tilos a külföldi értékpapírokkal és a veretlen, fel nem dolgozott arannyal való kereskedés.

Gloria Swanson másodszor is férjhez megy negyedik férjéhez. Londonból jelentik: Gloria Swanson, az ismert film sztár nemrégiben elvált harmadik férjétől, Coudraie de la Falaise márkítól és Michael Farmer dús gazdag ir sportemberhez ment feleségül. Most kiderült, hogy ez a házasságkötés, amely Kaliforniában ment végre, még a harmadik házasság felbontása előtt történt meg, úgy, hogy ezt a hatóságok érvénytelennek nyilvánították. Gloria Swanson most, a válás jogerőre emelkedése után, másodszor is kénytelen volt negyedik férjével megesküdni.

NAPROL-NAPRA

Az új lengyel büntetőtörvénykönyv tervezete, amelyet közelebbről a szem elé terjesztenek, eltörli a magzatelhajlás büntethetőségét. A jövőben csak a kuruzslókat fogják az ilyen műtétekért büntetni, míg az orvosok kérésre, ha egészségi, vagy szociális szempontok ezt indokoltá teszik, jogosultak a műtét elvégzésére.

W. R. Bizly, hagyatékából eladásra került a világ legértékesebb kéziratgyűjteménye, melyben többek között Stuart Mária, Franklin és Rafael autentikus eredeti levelei vannak. A gyűjtemény eladási árát titkolják.

A newyorki Rozi színházat Edison színház névre keresztelték át. Ez Newyork legnagyobb mozgófénykép színháza.

A bécsi Ronacher színházban egy északnémetországi huszonhat éves atléta produkálja magát, akiről hozzáértők azt mondják, hogy teljesítménye a híres Breibart produkcióit is felülmúlja. Az atléta egy tizenöt milliméteres vasrudat félperc alatt patkóvá görbit és egy nyolc centiméter vastag betont puszta kezével összetör. Két vállán acélrugók 10—10 métermázsás nyomását tartja ki.

Berlinben most egy, a saját házában ismeretlen festőtehetség képei nek csodájára járnak. Az új talentum Bernath Aurel, akinek kiállított képeit a kritika a legdicséretőbb jelzőkkel magasztalja.

Az ausztriai Zittauban a „Vadorzó” című operaelőadásra a városi színházban Linten-Eilers Valéria hatvanegyes énekesnő a nyílt színen hirtelen összeesett, majd pár pillanat múlva meghalt. Megállapították, hogy a színésznőt szívzélhűdés érte. Az előadást, félbeszakították.

Károlyi Mihályné nővére is elvesztette hitbizományi perét. Budapestrol jelentik: Gróf Károlyi Mihályné nővére, gróf Pappenheim Erzsébet grófnő annak idején pert indított a magyar állam ellen, hogy ő is természetes örököse a Károlyi Mihály-féle debrői hitbizománynak, amelyet a magyar kormány lefoglalt. Keresetében Pappenheim grófnő 23.000 pengő évi járadék megállapítását követelte magának. A budapesti bíróság ma foglalkozott ezzel a keresettel és a grófnőt kérésével elutasította, azzal az indokolással, hogy a hitbizomány elleni követeléseket 1924 december 16-ig kellett volna benyújtani. A bíróság a grófnőt a 10.000 pengőre rugó perköltség megfizetésére is kötelezte.

Megszűnt az aranykiözönlés Amerikából. Berlinből jelentik: A Berliner Tageblatt newyorki tudósítása alapján írott cikke megállapítja, hogy az aranykiözönlés Amerikából megszűnt s a jegybankok aranyállománya október 28-tól 500 millió dollár értékű arannyal növekedett. Newyorki pénzügyi körökben kétségtelennek tartják, hogy a javulás következtében a jegybankok a pénz megdrágítására irányított rendszabályait enyhíteni fogják.

A mai asszony hogy él-e szeret: leírja a híres amerikai író

Ursula Parrott: Ex-feleség

c. világhírű regénye, az új Atheneum 12 kötetes hihetetlenül olcsó akció első kötete. Kötetje

68 Lei 300—400 oldal, hófehér papír diszvázonkötés

Sorozatrendelő választása szerint **Ajándék-könyvet kap**

Kérjen részletes ingyen prospektust **Lepage**-tól Kvár. Ex-feleséget utánvéttel

Három kell a kisbabának: Höfer hintőpor, krém, szappan

Színház-Művészet

Világvárosi nivóju mozgósínház nyílt az új tőzsdepalotában

Lemérsékelt helyárok mellett teljes kényelem és tökéletes hangvités

Kolozsvár fejlett igényű moziközönsége végre hozzájutott egy olyan mozi-helyiséghez, amelyet régóta hiába várt s amelyet odaadó, lelkes mozipártolásáért már régen megérdemelt.

Az amerikai stílusú új tőzsdepalotában pazar kényelmű berendezéssel és tökéletes felszereléssel készen áll az új mozgósínház, hogy adottságainál fogva átvegye az erdélyi filmkultúra vezetését és irányítását.

Erre predestinálja elsősorban a remekbe szabott megépítettsége és másodsorban az a fontos körülmény is, hogy nem profitéhes magántőke, hanem egyik erdélyi nagymultu kulturintézmény becsületes irányítása és altruisztikus vezetése alatt indul az erdélyi lélek és gondolat összeharmonizálására, a közös jobb-és balsorsban.

Ezt a misszióját már azáltal is teljesíteni akarja az új mozgósínház, hogy pazar helyiségét lényegesen lerövidített helyárok mellett teszi hozzáférhetővé a nagyközönség minden rétegének. Egyszer-egyszer a szegényebb osztály is élvezhesse a tökéletes filmtechnika felemelő hatásait a legkételetesebb szervirozásban.

Mert az új mozi valóban tökéletes szervirozásban fogja adni a filmművészet remekét. Pazar márványburkolatu előcsarnokból lépünk a meszeszerűen megvilágított mozihelyiségbe. Sehöl egy villanykörte. Láthatatlan falsíkok mögül diszkrétén szóródnak a fénysávok valódi amerikai bárhangulatban. A lejtős helyiség látási viszonyai minden pontról tökéletesek. Ugyanilyen a hang és fényvités is a kolosszális vásznon. A központi fűtésről és szellőztetésről határozottan állíthatjuk, hogy az új mozi Kolozsvár legkételetesebben fűtött és szellőztetett helyisége.

Igy tehát a legszebb auspiciumok mellett indul Kolozsvár új mozgósínháza s ha mindehhez hozzávesszük, hogy műsorán a legújabb filmremekművek szerepelnek, akkor repeső örömmel állapíthatjuk meg, hogy végre valahára kapott egy nivós és olcsó szórakozóhelyet szegény Kolozsvárunk.

Az új Astra-mozgó folyó hó 21-én, szombaton d. u. 3 órakor nyílik meg ünnepi előadás keretében „A csábító” című pompás filmújdonnással. Főszerepben a ragyogó Mona Maris s a daliás José Mayica, spanyol énekes filmtitán, az új Ramon Novarró mutatkozik be Kolozsvárnak.

Ékszerablás a Váci uccában

Fodor László új darabjának bemutatója a kolozsvári Magyar Színházban

Ha a témát vesszük alapul: Fodor László új darabja határozottan szimpatikus. A bandita, mint a kor hőse és szexuális ideálja, már régen kiált a regény-és a színpadi történet után. A szerző érdeme, hogy ezt megérezte s a kapitalizmus világviságának hangos harsonái mellé a színpadra cipelte a szalonképes bandita figuráját, ugys mint kortársát, ugys mint a kapitalizmus lényegének — törvényes kereteken kívül helyezett — megtestesítőjét.

Kár azonban, hogy ezt a szenzációsan érdekes figurát és a köréje csoportosított eseményeket, a kínálózó lélektani komplikációkat és mélységeket a szerző teljesen kiaknázatlanul hagyta és a pompás témából — rossz darabot írt. Valószínűleg azért, mert ez a téma, a maga szociális hátterével és jelentőségével túlnő Fodor László és a mai pesti színpadi-generáció képességein, irodalmi beállítottságán. Ha a téma komolysága tulleddél a rutin és a mesterségbeli tudás keretein: ezek az írők már csak a giccs erejéig maradnak urak saját elképzeléseik felett.

Egyébként letagadhatatlan, hogy a darab első részében néhány olyan szellemes dialógus tarkítja a sovány eseményt, amely könnyedségében is korszerű rávilágító, és érdekes. Bizonyos vonatkozásokban, főleg a mai pesti viszonyokat tekintve, talán még forradalmiaknak is mondhatók. „Ha egy szegény ember rabol, az bűncselekmény, — ha a gazdagok fosztanak ki embereket, az közgazdaság” — mondhatja egyik alakjával Fodor László és igyekszik ebben a hangnemben végigvinni az egész darabot.

A hangnemben azonban nem segít a játék valószínűtlen realitással megkomponált eseményein, nem segít trükkjeinek sivar naivitásain. Magának a rablónak figurája is agyonromantizált, meg van fosztva a valószínűség verétől és husától, amolyan pesti gangszter ő: a rablóosztóne is pakfongból van.

Nem kevésbé valószínűtlen a rablóba hisztérikus ösztönnel beleszerető bankárné figurája. Azt könnyű elhinni neki, hogy elpetyhüdt vére elementáris buzgással árad a társadalmi konvenciókon kívül, helyesebben a konvenciók felett álló rabló felé, de ahogyan csinálja — abban túl sok a negély és a tettettség, helyesebben a szerző negélye és tettettsége.

A darab eseménybeli és lélektani hamisságait az előadás feltűnő gyengesége

tette kirívóvá. Rég láttunk ilyen elnagyolt, szerepmentésésséggel súlyosbított előadást a Magyar Színházban. Nagy része van ebben annak, hogy a színház néhány ujonnan szerződött színésze egyáltalán nem színpadképes, legalább is a kolozsvári színház színpadán nem.

A rabló megszemélyesítője: Barsi Ödön elég szépen beszélné, de állandó és felesleges páthosza minden hatást leront. Kaszab Anna eléggé indiszponált volt, Bárdi Teréz tulgyors beszéddel rontotta megjelenése varázsát. Tóth Elek, Forgács most is elismerésemellett nyújtottak, de Balázs, Tompa László korántsem ugyliszedtek bele az együttesbe, ahogyan várni lehetett volna. (s. l.)

A Magyar Színház heti műsora

Szombat d. u. 3 órakor: Thüringia rózsája. (Ifjúsági előadás. Bevezető előadást tart P. Trefan Leonard. Sorozatsz. 62.)

Szombat este 8¹/₂ órakor: A torockói menyasszony. (Indig Ottó óriási sikerű új darabja. Először. Neményi Lili fellépésével. Premierbérlet 12. sz. Sorozatsz. 63.)

Vasárnap d. u. 5 órakor: A torockói menyasszony. (Ujdonság, másodsor. Rendes helyárrakkal. Neményi Lili fellépésével. Sorozatsz. 64.)

Vasárnap este 8¹/₂ órakor: A torockói menyasszony. (Ujdonság, 3-adszor. Napi bérlet „B” 10. Sorozatsz. 65.)

Hétfő este 8¹/₂ órakor: A torockói menyasszony. (4-edszer. Napi bérlet 11. sz. „A”. Sorozatsz. 66.)

Kedd este 8¹/₂ órakor: Váradi Miklós jubileuma és bucsuja a színpadotól. Ünnepi előadás. Színrekerül: A babonások. (Sebesi Samu darabja. Először. Rendes helyárok. Bérlet 11. sz. „B”. Sorozatsz. 67.)

CORSO-MOZGO műsora

Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor: Mocsányi-Lakos világhírű jazz-humoristák, a rádió Stúdió állandó szereplőinek

2 lejbe kerül egy borotválás

“IDEAL”

késnélküli borotváló porral, amely egyedül kipróbált és elismert hygienikus, egészséges és legolcsóbb. Kérjen mindent az „IDEAL” védjeggyel ellátott borotváló port 1/4 krg.-os csomagolásban, amely 5 borotválásra elegendő és amelynek az ára 10 lej, vagy direkt a készítőnél: Reszling József borbély Cluj, Reg. Ferdinand 30. Óvakodjunk az utánzóttól.

személyes fellépte és a Koncert filmremek. Főszerepben: Olga Tschechowa, Ursula Grablei, Walter Janssen, Oscar Karlweiss. — Músor előtt az országos dalosszövetség filmjének bemutatása.

Vasárnap délelőtt 11 órakor vigjáték Matiné. Patt és Patachon. Olcsó helyárrakkal.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: Mocsányi-Lakos jazz-humoristák személyes fellépte és a Koncert filmremek. Főszerepben: Olga Tschechowa, Ursula

Grablei, Walter Janssen Oscar Karlweiss. Músor előtt az országos dalosszövetség filmjének bemutatása.

Szinkör-Mozgó műsora

Szombat d. u. 6 órakor: A Cirkusz. Vasárnap d. e. 11 és d. u. 3 órakor: A cirkusz. (Charlie Chaplin legkételetesebb filmje, a nagy komédiásnak eddig utól nem ért páratlanul mulatóságos és mély filmbelátás.) Helyárok: földszint 20 lej, erkély 10 lej.

KÖZGAZDASÁG

A görög kormány a bankjegyek ötven-százalékos lebélyegzésére készül?

A kormány minden intézkedést megtett a drachma stabilizációjára. Venizelosz el van szánva a drachma stabilizációjára

Athén, november 20. Kereskedelmi és pénzügyi körökben már napokkal ezelőtt az a hír terjedt el, hogy a görög kormány megint el fogja rendelni a pénzjegyek ötvenszázalékos lebélyegzését. Ez a hír természetesen pánikot keltett az athéni tőzsdén, mert a görög pénzügyi köröknek még élénk emlékezetében él, hogy a háboru befejezése óta már két ízben megtörtént a drachma értékének a felére való lebélyegzése, ami most harmadizban már annyit jelentene, hogy a drachma hivatalosan is csak az egyenlőértékű érné az 1919. évi névértékének. Azok, akik a görög bankokból kivették a pénzüket, különösen meg vannak ijedve, mert míg a bankok a lebélyegzés után is a teljes értékű drachmával tartoznak betéteseiknek, addig az otthon őrzött pénz elvesztene az értékének a felét.

A kormány erélyes hangú cáfolatot bocsátott ki, amelyben hangsúlyozza, hogy a drachma abszolút biztos és az európai piacokon való jegyzését semmi veszedelem nem fenyegeti, ami arra indítja a görög kormányt, hogy a drachma bukásáról szóló hamis hírek terjesztői ellen a legszigorubb intézkedéseket léptesse életbe. A kormány által kiadott kommuniké burkoltan magában foglalja azt a fenyegetést, hogy a drachma áreséséről szóló hírek terjesztői ellen statáriális uton fog eljárni és a görög pénzügyminiszter által kiadott kommuniké kifejezetten hangsúlyozza, hogy intézkedéseinek az éle elsősorban az újságok és az újságírók ellen fog irányulni. Venizelosz miniszterelnök nyilatkozott a külföldi lapok tudósítói előtt és élénken hang-

súlyozta, hogy a kormány minden intézkedést megtett a drachma stabilizációjára. Nyilatkozatában kijelentette azt is, hogy a parlament legközelebbi ülésén részletes jelentésben fog beszámolni a pénzügyi helyzetről.

Athénben az elterjedt hírek alapján a tegnapi tőzsdén a pánik jegyében folyt le és általában óriási izgalommal várják a beígért kormánynyilatkozatot.

A görög sajtó biztos tudomást szerzett arról, hogy amennyiben a parlament ellenék hevesebb harcot indít a kormány pénzügyi politikája ellen, ug Venizelosz el van szánva arra, hogy feloszlattja a parlamentet és december végére vagy január elejére kiírja az új választásokat. A választásokat a mostani választási törvény alapján fogják végrehajtani és Venizelosznak az a célja, hogy az összeülő új parlament első ülése előtt átvigye a küzdelmet a választási ténre és hogy az új választások kiírásáig terjedő időszakban megnyerje a népet a maga pénzügyi politikájának. Ilyenformán szeretné ellensúlyozni az ellenzéki agitációt és állítása szerint megvédeni az országot a nagyobb pénzügyi megrázkódtatásoktól.

Egyidejűleg Volumbisz földművelésügyi miniszter kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy Görögország ellátott attól a nagyszabású buzabevásárlási tervtől, amelyet ez év tavaszán dolgozott ki. A kormány a földművelésügyi miniszter kijelentése szerint csak ideiglenesen ejtette el ezt a tervet, mert új ajánlatokkal foglalkozik, még pedig elsősorban Jugoszláviának rendkívül kedvező ajánlatával.

RADIO MUSOR

Szombat, november 21.

Bukarest. 17: Zenekari hangv. 19.30: Közv. az Operaházból. Utána hírek.

Budapest. 9.15: Szalónzenekar. Közben 9.30: Hírek. 12.05: Férfikvartett. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás, 2.45: Hírek. 4: Rádióélet játszóórja. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: A Kisfaludi Társaság irodalmi délutánja. — 6: Balalajka. 7: Rádióamatörposta. 7.4: India muzsikája. 8.30: Zenekari hangv. — 10.15: Pontos időjelzés, időjárás, hírek, majd gramofon hangv.

Bécs. 17: Zenekari hangv. 19.45: Bruckner: C-moll szimf. 20.40: Lehár: Cárérics c. operettje.

Berlin. 20.20: Loránd Edit és zenekara.

Breslau. 20: Offenbach-zene.

Langerberg. 20: Szórakoztató zene.

Lipce. 20.45: Bruckner hangv., majd szórakoztató zene.

Stuttgart. 19.45: Lantdalok. 22.35: Jazz

Varsó. 19.30: Grammofon. 20.15: Könyvnyű zene. 22.10: Chopin művei.

Kattowitz. 20.15: Könyvnyű zene.

Riga. 20.25: Szalónzene.

Milánó. 19.45: Grammofon. 23: Táncczene.

Róma. 19.50: Grammofon. 21: Puccini: Pillangókisasszony.

Prága. 21: Opera és operettrezetlek.

Kassa. 17.30: Jazz.

Brünn. 15: Rádiózenekar. 18.35: Schubert-dalok. 19: Lehár: Mosolyok országa.

Oslo. 23: Táncczene.

Stockholm. 20: Lehár: Luxemburg grófia.

Apró hirdetések

ERTESITES

Elvállalom kézimunkáknak montirozását, régi keretek aranyozását és javítását. Estéknént állandó kiállítás. Somlyai aranyozó, Str. Iuliu Maniu.

Ezüst evőeszköz vásárlásánál csak a harang védjeggyel ellátott árut kérje, mint egyedüli bármely külföldivel egyenlő gyártmányt. Tacumul ezüstáru gyár Cluj, Str. Gen. Neculcea (Kornis ucca) Nr. 6.

— Gyermektelen uricsaládnál izraelita urileány vagy uriasasszony szállást kaphat. Cim a kiadóban.

Szép, prima minőségű dióbel olcsón kapható Malek Vilmosnál Petroseni.

Helyi ügynököt keresünk. Ajánlatokat „Italszakma” jeligére Rudolf Mossehoz, Cluj.

PÁLYAZAT

A gilau (Gyalu) aut. orth. izr. hitkörség előimádkozó sauchet aboudig állásra hirdet pályázatot.

Pályázótól megkivántatik, hogy 3 elismert orth. rabbittól képesítője legyen. Az állás azonnal elfogadható. Költség csak meghívottnak térítettik meg.

Fizetés megállapodás szerint. Pályázatok alulírottán adandók be.

Lusztig Mór hitk. elnök Gilau, Jud. Cluj

XIV. ÉVF. Cluj—K november 5692

Az Uj Kelet és a... Cikk forrás... Kézirat megőrzés.

A tisztesség

Amióta a világ sem fizettek szív Nem is csoda, tőlük, anélkül, valami konkrét volna.

Ha pedig az hát tartsa fen vagy Y.?

Igy szóltak az fang, meganny helyi viszonyain siskok működnek paragrafusainak

Csak egyetlen rendesen, pontos mal szembeni k nem vett részt közötti élet-halál

A tisztviselők becsületesen so Es fizették por

Azoktól, akik ket, nem tud az preselni.

Mit csinál er től kér, akik el van, Hanem az akik bevallják,

Jön a „rendk becsület megérd Es meg kell h

Megszavaz

Ez a kérdés ciák százezeine Megszavazzák

A képviselőkr van szó.

A nemzeti bi letetemenyeseiró Az ő kezükbe tisztviselők és

Különösebb í hez sohasem fül Nálunk azért

tásokat, hogy mindenkori kor latait,

Olyan szabá értök kormányá pezhét kivételt,

A képviselők most az egys dolgot.

Nem kérjük, csináljanak abb immorális, igaz javaslatot szava

De a nemzet rek, Napi 800 akár csinálnak

Es havi haterzet szünetben, teh nem is csinálha

Gondolják me nel szavaznál díjaik kegyetle szó...?

Ki az uszít

A történet, korszakának leg nálja, manifest népéhez. Kár, h ténnetanár, ugyl érheti már meg

mely megérdem a manifestum lye és politikai

mert ez a kései tetés (mert elf az inhumánis,

gondolatvilágér feszutban a le érzéketlenséggel

Szinte elképp manifestumot felteszi a kérd valóban egy eu

ténesz, vagy csa